

**OCENA STANU SANITARNEGO
I SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ
W POWIECIE MRĄGOWSKIM
za 2023 rok**

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna
w Mrągowie

I.	WSTĘP.....	3
II.	WARUNKI ZDROWOTNE ŚRODOWISKA	7
III.	HIGIENA ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA	20
IV.	ŚRODOWISKO PRACY	35
V.	HIGIENA DZIECI I MŁODZIEŻY	47
VI.	ZWALCZANIE CHOROÓB ZAKAŻNYCH	53
VII.	SZCZEPIENIA OCHRONNE	67
VIII.	PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA	69
IX.	ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY	79

Szanowni Państwo

Przedkładam Państwu raport o stanie sanitarnym i sytuacji epidemiologicznej w powiecie mrągowskim w 2023 roku.

Głównym celem działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Mrągowie w roku 2023, zgodnie z ustawą o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, była realizacja zadań z zakresu zdrowia publicznego w powiecie, w szczególności poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami higieny środowiska, higieny pracy w zakładach, higieny procesów nauczania i wychowania, wypoczynku i rekreacji, bezpieczeństwem zdrowotnym żywności, żywienia i przedmiotów użytku oraz kosmetyków, nad warunkami higienicznosanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

Przeprowadzona analiza wyników działań nadzorowych na terenie powiatu wskazuje, że stan bezpieczeństwa sanitarnego społeczeństwa ulega stałej poprawie. Nadal jednak stwierdza się negatywne zjawiska w sferze sanitarno-higienicznej, co świadczy o konieczności prowadzenia stałego i systematycznego nadzoru obejmującego działania prewencyjne, monitoringowe i naprawcze.

Dziękuję, za współpracę organom samorządowym, inspekcjom i strażom. Współpraca ta w znaczący sposób wpływa na zwiększenie efektywności działań podejmowanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w zakresie poprawy zdrowia publicznego mieszkańców powiatu.

Ocena stanu sanitarnego zostaje przekazana Staroście Mrągowskiemu oraz Radzie Powiatu w celu zapoznania się i wykorzystania jako ważny materiał pomocniczy w podejmowaniu decyzji na rzecz dalszej poprawy w zakresie zdrowia publicznego w powiecie .

PAŃSTWOWY POWIATOWY
INSPEKTOR SANITARNY

Beata Doraczyńska

Powiat Mrągowski położony jest w północno-wschodniej Polsce,
w środkowej części województwa warmińsko-mazurskiego,
a w jego skład wchodzi gminy nadzorowane przez
Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Mrągowie:

Gmina miejska Mrągowo	Gmina wiejska Mrągowo	Gmina miejsko-wiejska Mikołajki	Gmina wiejska Piecki	Gmina wiejska Sorkwity

**Liczba ludności powiatu mrągowskiego
na dzień 31.12.2023r. wynosiła – 46.341**

Miasto Mrągowo –	19.624
Miasto Mikołajki –	3.244
Gmina Mikołajki –	4.055
Gmina Mrągowo –	7.815
Gmina Piecki –	7.275
Gmina Sorkwity –	4.328

**Ogółem pracownicy
Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Mrągowie
wykonali:**

Liczba przeprowadzonych kontroli	–	1877
Liczba pobranych prób	–	355
Liczba wykonanych badań	–	168
Liczba wykonanych oznaczeń	–	462
Liczba wydanych decyzji	–	737
Liczba wydanych postanowień	–	20
Liczba tytułów wykonawczych	–	0
Liczba nałożonych mandatów	–	50
Kwota nałożonych mandatów	-	13.250 zł
Kwota nałożonych kar pieniężnych	-	0 zł

II. WARUNKI ZDROWOTNE ŚRODOWISKA

II.1. Ogólna charakterystyka nadzorowanego terenu.

Liczba nadzorowanych obiektów - 297

- obiekty użyteczności publicznej - 262
- szpital - 1
- urządzenia wodne - 30
- kąpieliska - 4

W 2023 roku przeprowadzono ogółem 370 kontroli sanitarnych - obiektów użyteczności publicznej, szpitala, urządzeń wodnych, kąpielisk, środków transportu oraz kontroli jakości wody do spożycia, wody do kąpieli z basenów i kąpielisk.

Pracownicy Sekcji Higieny Komunalnej, w ramach nadzoru sanitarnego, pobrali i przekazali do badania w laboratorium 165 prób wody, z tego:

- 133 próby wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi,
- 8 prób wody z kąpielisk,
- 24 próby wody z basenów kąpielowych.

Podczas pobierania prób wykonano 33 pomiary fizyczne (25 badań), były to oznaczenia:

- 15 oznaczeń w wodzie przeznaczonej do spożycia - temperatura pobieranej próby wody,
- 16 oznaczeń w wodzie z kąpielisk – sinice oraz plamy olejowe i osady smoliste,
- 2 oznaczenia w wodzie z basenów - temperatura prób wody z natrysków pobieranych do badań w kierunku bakterii z rodzaju Legionella.

II.2. Zaopatrzenie ludności w wodę.

Ujęcia wody do spożycia w powiecie mrągowskim oparte są na wodach podziemnych, niezanieczyszczonych bakteriologicznie. Dezynfekcję wody w tych wodociągach stosuje się jedynie po przeprowadzonych remontach urządzeń do produkcji wody lub w sytuacjach zanieczyszczenia bakteriologicznego spowodowanego awariami.

W 2023 roku w powiecie mrągowskim nadzorem sanitarnym objętych było 30 wodociągów.

Tabela 1. Wodociągi nadzorowane przez PSSE w Mrągowie – stan na 31.12.2023r.

		Ilość obiektów wg ewidencji	Liczba przeprowadzonych kontroli		Liczba pobranych prób	Liczba wykonanych oznaczeń
			urządzeń wodnych	jakości wody		
Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę		29	30	49	110	14
Wodociągi o produkcji wody (m ³ /dobę)	≤100m ³	21	25	25	49	0
	101-1000	3	3	12	23	3
	1001-10000	2	2	12	38	11
Inne podmioty zaopatrujące w wodę		4	3	7	23	1
RAZEM:		30	33	56	133	15

W roku sprawozdawczym przeprowadzono ogółem 33 kontrole stanu sanitarno-technicznego urządzeń do produkcji wody. Skontrolowano 29 czynnych wodociągów. W 2023 roku nie przeprowadzono kontroli stanu sanitarnego urządzeń do produkcji wody oraz kontroli jakości wody z 1 innego podmiotu zaopatrującego w wodę – wodociąg Szpitala Mrągowskiego przez cały 2023 rok był wyłączony z eksploatacji, obiekt korzystał z wodociągu miejskiego.

II.2.1. Jakość wody produkowanej przez nadzorowane wodociągi.

W roku sprawozdawczym przebadano wodę z 32 (czynnych) urządzeń wodnych objętych nadzorem.

W 2023 roku przeprowadzono 56 urzędowych kontroli jakości wody do spożycia, podczas których pobrano do badań laboratoryjnych 133 próby wody:

- 113 prób planowanych (w zakresie zgodnym z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z 11 grudnia 2017r.),
- 8 prób kontrolnych,
- 6 prób w trakcie opracowania podejrzenia ogniska zatrucia pokarmowego,
- 6 prób do badań w kierunku bakterii z rodzaju Legionella w trakcie opracowania zachorowania na legionelozę.

Po otrzymaniu z laboratorium sprawozdań z badania wody wydawano bieżące oceny jakości wody - 50 ocen za badania wykonane w ramach kontroli PIS .

Wewnętrzna kontrola jakości wody przeprowadzana przez przedsiębiorstwa wodociągowe realizowana była zgodnie z zatwierdzonymi harmonogramami poboru prób. Dotrzymywane były terminy oraz zakres prowadzonych badań (monitoring kontrolny i przeglądowy). Sprawozdania z badań wody niezwłocznie przekazywano do PPIS w Mrągowie celem wydania oceny jakości wody – wydano 68 ocen bieżących.

W analizowanym okresie wydano również 32 okresowe oceny jakości wody do spożycia za okres od 01.01.2022r. do 31.12.2022r. oraz 37 ocen obszarowych dla stref zaopatrzenia poszczególnych wodociągów, obszarów gmin oraz powiatu mrągowskiego.

Przedsiębiorstwa wod.- kan. zobowiązane są do informowania PPIS o każdorazowym pogorszeniu się jakości wody lub wystąpieniu awarii sieci wodociągowej.

Na koniec 2023 roku jakość wody produkowanej przez 29 czynnych wodociągów sklasyfikowano jako - przydatna do spożycia

II.2.2. Ocena zaopatrzenia ludności w wodę.

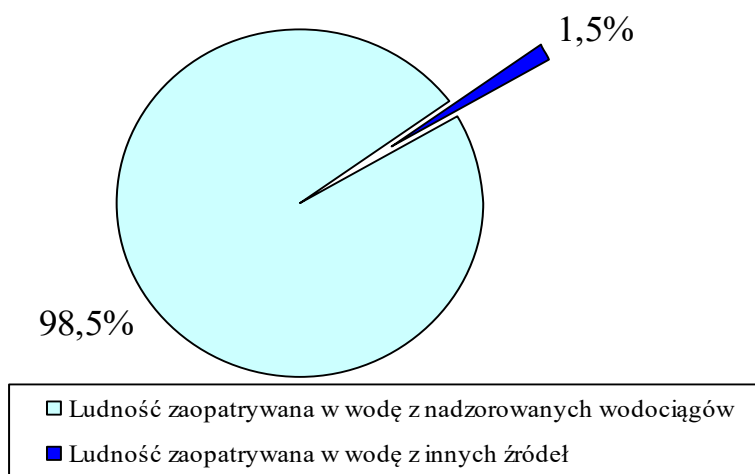
Tabela 2. Ludność powiatu zaopatrywana przez nadzorowane urządzenia wodne.

Nazwa gminy	Liczba mieszkańców	Liczba wodociągów			Procent wodociągów z wodą nie odpowiadającą wymaganiom	Liczba ludności zaopatrywana w wodę przeznaczoną do spożycia			Procent ludności zaopatrywanej w wodę nie odpowiadającą wymaganiom	Liczba decyzji		Wodociągi o złym stanie technicznym		Ocena ryzyka zdrowotnego związanego ze stwierdzoną nieodpowiednią jakością wody
		razem	z wodą odpowiadającą	z wodą nie odpowiadającą		razem	odpowiadającą	nie odpowiadającą		na poprawę jakości wody	zakazujących korzystania z wody	liczba	%	
Miasto Mrągowo	19624	3	2	0	0%	19624	19624	0	0	0	0	0	0	-
Miasto Mikołajki	3244	1	1	0	0%	3244	3244	0	0	0	0	0	0	-
Gmina Mikołajki	4055	2	2	0	0%	4021	4021	0	0	0	0	0	0	-
Gmina Mrągowo	7815	8	8	0	0%	7775	7775	0	0	0	0	3	37,5%	-
Gmina Piecki	7275	8	8	0	0%	7166	7166	0	0	3	0	0	0	-
Gmina Sorkwity	4328	8	8	0	0%	3822	3822	0	0	0	0	0	0	-
Ogółem	46341	30	29	0	0%	45652	45652	0	0%	3	0	3	10,0%	-

Stopień zwodociągowania terenu.

Z powyższej tabeli wynika, że mieszkańcy powiatu mrągowskiego zaopatrywani w wodę do spożycia z nadzorowanych przez PPIS wodociągów korzystają z wody dobrej jakości. Poza powyższym 48 osób z miejscowości Zielony Lasek (powiat giżycki) korzysta z wody dostarczanej przez wodociąg Mikołajki - woda dobrej jakości.

Rysunek 1. Ludność powiatu zaopatrywana w wodę

Według danych pozyskanych z urzędów gmin liczba stałych mieszkańców powiatu wynosi 46341, z tego zamieszkujących tereny wiejskie 23473. Mieszkańcy miast Mrągowo i Mikołajki korzystają z wody wodociągowej. Liczba osób na terenach

wiejskich, korzystających z nadzorowanych przez PPIS wodociągów, wynosi 22784 co stanowi ok. 97,1% (w powiecie ok. 98,5%). W powiecie mławowskim ok. 1,5% mieszkańców korzysta z innych źródeł wody np. studnie własne lub małe lokalne wodociągi.

II.2.3. Charakterystyka wodociągów wg grup z MZ-46:

A. Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę, wg ewidencji 26:

a) wodociągi produkujące $\leq 100\text{m}^3$ wody na dobę – wg ewidencji na 31.12.2023r. - 21 wszystkie na terenach wiejskich.

W tej grupie planowano 24 kontrole stanu sanitarno – technicznego urządzeń do produkcji wody. Wykonano 25 kontroli, w tym 2 sprawdzające oraz 2 kontrole wodociągów, które zostały zlikwidowane w 2023 roku.

Przeprowadzono 25 kontroli jakości wody, podczas których pobrano do badania 49 prób wody do spożycia.

Prowadzono postępowanie w administracji – 7

Na stan sanitarny urządzeń do produkcji wody – 5

✓ Na stwierdzone nieprawidłowości w 2023r. - 2

- 1 zakończono - Kozarek Wielki gm. Sorkwity,
- 1 w trakcie realizacji - Gronowo gm. Mrągowo – termin realizacji przedłużono do 30.07.2024r.

✓ Postępowanie z lat ubiegłych – 3

- 1 zakończono – wodociąg Jakubowo gm. Piecki
- 2 w trakcie realizacji - termin wykonania przedłużono do 30.07.2024r.:
 - Użranki gm. Mrągowo
 - Mierzejewo gm. Mrągowo

Na jakość produkowanej wody, wszczęte i zakończone w 2023 roku – 2

- Machary gm. Piecki – zawartość manganu
- Krutyński Piecok gm. Piecki – zawartość manganu

Na koniec roku sprawozdawczego jakość wody produkowanej przez wszystkie urządzenia w tej grupie sklasyfikowano jako - przydatna do spożycia.

b) wodociągi produkujące 101-1000 m³/dobę wg ewidencji - 3.

W roku sprawozdawczym planowano i wykonano 3 kontrole stanu sanitarnego urządzeń do produkcji wody – stan sanitarny bez zastrzeżeń.

Przeprowadzono 12 kontroli jakości wody, pobrano 23 próby, wykonano 3 oznaczenia fizyczne (temperatura pobieranej wody).

Na jakość produkowanej wody wszczęto i zakończono – 1 postępowanie

- wodociąg Piecki – zawartość manganu

Na koniec 2023 roku jakość wody produkowanej przez wszystkie wodociągi w tej grupie sklasyfikowano jako przydatna do spożycia.

c) wodociągi produkujące 1001 -10000 m³ /na dobę wg ewidencji 2.

W roku 2023 planowano i wykonano 2 kontrole stanu sanitarnego urządzeń wodnych. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Przeprowadzono 12 kontroli jakości wody, pobrano 38 prób, wykonano 11 oznaczeń fizycznych (temperatura pobieranej wody).

Na koniec roku sprawozdawczego jakość produkowanej wody sklasyfikowano jako przydatna do spożycia.

B. Inne podmioty zaopatrujące w wodę wg ewidencji 4:

- 1 wodociąg zakładowy zaopatrujący zakład produkcji żywności (ZPM w Mrągowie),
- 1 wodociąg zakładowy Szpitala Mrągowskiego - nie przeprowadzono kontroli stanu sanitarnego i jakości wody – przez cały 2023 rok wodociąg wyłączony z eksploatacji, obiekt korzystał z wodociągu miejskiego.
- 2 wodociągi zakładów rolnych, z których również korzystają mieszkańcy miejscowości Lembruk gm. Mrągowo i Rozogi gm. Sorkwity.

Na 2023 rok planowano 4, a przeprowadzono 3 kontrole stanu sanitarno–technicznego urządzeń do produkcji wody, które nie wykazały nieprawidłowości.

Przeprowadzono 7 kontroli jakości wody, pobrano 23 próby, wykonano 1 oznaczenie fizyczne (temperatura pobieranej wody).

✚ Na zawartość manganu w wodzie produkowanej przez wodociąg w Lembruku gm. Mrągowo, nieodpowiadającą wymaganiom określonym w załączniku Nr 1 część C Tabela 2 Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie *jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi* (Dz. U. z 2017r., poz. 2294), PPIS prowadził postępowanie w administracji z lat ubiegłych. Zalecenia wykonano w ustalonym terminie co potwierdzały wyniki badań dostarczone przez podmiot odpowiedzialny za jakość wody – postępowanie zakończone.

Na koniec 2023 roku jakość wody produkowanej przez (czynne) wodociągi w tej grupie sklasyfikowano jako - przydatna do spożycia.

II.2.4. Wodociągi produkujące wodę niewłaściwej jakości, na koniec 2023 roku – 0

II.2.5. Imienny wykaz urządzeń wodnych, w których wyegzekwowano poprawę:

- ✚ 2 Stanu sanitarno – technicznego – wodociągi produkujące $\leq 100\text{m}^3$ wody na dobę:
 - Jakubowo gm. Piecki,
 - Kozarek Wielki gm. Sorkwity,

- ✚ 4 jakości wody:
 - 2 produkujące $\leq 100\text{m}^3$ wody na dobę – Machary i Krutyński Piecek gm. Piecki,
 - 1 produkujący $101-1000\text{m}^3$ wody na dobę – Piecki,
 - 1 inny podmiot zaopatrujący w wodę – Lembruk gm. Mrągowo.

We wszystkich tych wodociągach prowadzono postępowanie za względu na ponadnormatywną zawartość manganu. Działania naprawcze prowadzone przez podmioty odpowiedzialne za jakość były skuteczne – wszystkie postępowania zakończono w ustalonym terminie.

II.2.6. Wodociągi ze stwierdzonym na 31.12.2023r. złym stanem technicznym - 3.

Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę produkujące $\leq 100\text{m}^3$ wody na dobę:

- wodociąg Mierzejewo gm. Mrągowo,
- wodociąg Uźranki gm. Mrągowo,
- wodociąg Gronowo gm. Mrągowo.

II.2.7. Wykaz miejscowości, w których występują braki wody, zgłoszone awarie wodociągowe.

W powiecie mrągowskim nie ma miejscowości, w których występują braki wody.

W roku sprawozdawczym nie zgłaszano awarii wodociągów.

II.2.8. Imienny wykaz stwierdzonych w roku sprawozdawczym (potwierdzonych) mikrobiologicznie zanieczyszczeń wody w wodociągach i studniach.

W 2023 roku nie stwierdzono potwierdzonego zanieczyszczenia mikrobiologicznego wody do spożycia przez ludzi.

II.2.9. Rozbudowa sieci wodociągowej.

W roku sprawozdawczym do PPIS w Mrągowie zgłoszono rozbudowę sieci wodociągów:

- Kosewo gm. Mrągowo produkujący $\leq 100\text{m}^3$ wody na dobę – przybyło 1,1km sieci, rozbudowa związana z podłączeniem sieci wodociągu Nowy Probark (który zlikwidowano),
- Mrągowo, produkujący $1001-10000\text{m}^3$ wody na dobę – przybyło 22,2km, podłączono sieć wodociągów Szestno (2,9km) i Wyszembork (8,3km) w gminie Mrągowo (różnica kilometrów wynika z połączenia tych miejscowości).

II.3. Kąpieliska i miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli

II. 3.1. Kąpieliska śródlądowe – wg ewidencji - 4

Na terenie powiatu mrągowskiego na sezon letni 2023 roku zgłoszono organizację 4 kąpielisk:

- na jeziorze Czos przy ul. Jaszczurcza Góra 6 w Mrągowie,
- na jeziorze Czos przy ul. Nadbrzeżnej w Mrągowie.
- na jeziorze Mikołajskim przy ul. Okrężnej w Mikołajkach,
- na jeziorze Wągiel w Ostrowiu Pieckowskim gm. Piecki.

PPIS w Mrągowie zgodnie z obowiązującymi przepisami przebadał wodę z w/w kąpielisk przed rozpoczęciem sezonu kąpielowego, natomiast organizatorzy badali wodę w ramach kontroli wewnętrznej zgodnie z uzgodnionym harmonogramem.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono 4 kontrole stanu sanitarnego obiektów, podczas których nie stwierdzano nieprawidłowości.

Przeprowadzono również 8 kontroli jakości wody z kąpielisk, w tym 4 planowane oraz 4 po interwencjach dotyczących podejrzenia zakwitu sinic (nie potwierdzono nieprawidłowości).

W ramach nadzoru PIS pobrano do badań 8 prób wody powierzchniowej – 4 planowane i 4 na interwencje dotyczące podejrzenia zakwitu sinic. Podczas poboru prób wykonano

8 badań, łącznie wykonano 16 oznaczeń fizycznych (8 - zakwit sinic, 8- plamy olejowe i przedmioty pływające).

Na podstawie sprawozdań z badania wody wykonywanych w ramach nadzoru PIS oraz przez organizatorów w ramach kontroli wewnętrznej PPIS wydawał oceny bieżące jakości wody w kąpielisku.

W roku sprawozdawczym wydano łącznie 20 ocen jakości wody z kąpielisk, w tym:

- 16 ocen bieżących jakości wody stwierdzających przydatność wody do kąpieli,
- 4 oceny sezonowe jakości wody po zakończeniu sezonu kąpielowego, które przekazano do WSSE w Olsztynie oraz jednostkom samorządowym, na terenie których funkcjonowały kąpieliska.

Po przeanalizowaniu wyników badania wody za lata 2020-2023, na podstawie wymagań określonych w załączniku nr 1 część B Tabela 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 roku w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli (Dz.U. z 2019 poz. 255) dokonano klasyfikacji jakości wody w 2 kąpieliskach:

- na jeziorze Mikołajskim przy ul. Okrężnej w Mikołajkach – jakość wody doskonała
- na jeziorze Czos przy ul. Jaszczurcza Góra w Mrągowie – jakość wody doskonała.

II.4.2. Miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli.

W roku sprawozdawczym zgłoszono organizację 6 miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli, w tym 5 wyłącznie na potrzeby obozów harcerskich. Badania wody z mowdk wykonywane były przez organizatorów zgodnie z obowiązującymi przepisami, a sprawozdania niezwłocznie dostarczano do PPIS w Mrągowie. Na podstawie sprawozdań z badania wody wydano 6 bieżących ocen jakości wody stwierdzając przydatność wody do kąpieli.

II.5. **Stan sanitarny pomieszczeń i urządzeń wykorzystywanych przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych przez podmioty wykonujące działalność leczniczą (Dział 4).**

Sekcja Higieny Komunalnej obejmuje nadzorem 1 szpital. Na 2023 rok planowano 1 kontrolę stanu sanitarno-technicznego obiektu, a przeprowadzono 3 kontrole. Dodatkowe 2 kontrole sprawdzające przeprowadzono w związku z terminami wykonania zaleceń ustalonymi w decyzji z lat ubiegłych. Wszystkie zalecenia wykonano w ustalonych terminach – postępowanie zakończono (1 postępowanie).

W 2023 roku nie stwierdzono nieprawidłowości stanu sanitarno-technicznego w obiekcie. Na stwierdzone zanieczyszczenie ciepłej wody użytkowej bakteriami z rodzaju Legionella (badania w ramach kontroli wewnętrznej – maj 2023r. oraz badania z nadzoru PIS – październik 2023r.) **wydano 2 decyzje** administracyjne. Jakość wody została doprowadzona do wymagań określonych w załączniku Nr 5 Tabela A Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017r. poz. 2294) w uzgodnionym terminie, co potwierdzały pozytywne wyniki badań laboratoryjnych – 2 postępowania zakończono.

Wszystkie obiekty ujęte w tabeli Dział 4 objęte są nadzorem i kontrolowane przez pracowników Sekcji Epidemiologii PSSE w Mrągowie.

II.6. Obiekty użyteczności publicznej.

W roku sprawozdawczym nadzorem sanitarnym objęte były 262 obiekty użyteczności publicznej – stan na 31.12.2023r. Ogółem w tej grupie planowano przeprowadzenie kontroli stanu sanitarno-technicznego 195 obiektów, a skontrolowano 209 (w tym 7 niezewidencjonowanych terenów rekreacyjnych), przeprowadzono 231 kontroli.

II. 6.1. Ogólna charakterystyka obiektów użyteczności publicznej wg grup GUS.

Tabela 3. Obiekty użyteczności publicznej – wg ewidencji na 31.12.2023r.

Wyszczególnienie		Liczba obiektów w ewidencji stan na 31.12.2023r.	Ilość przeprowadzonych kontroli	Liczba nałożonych mandatów/na kwotę	Liczba obiektów, na które prowadzone jest postępowanie w administracji
Ustępy publiczne		3	2		
Pływalnie (kryto-odkryte)		2	2		1
Domy pomocy społecznej		3	2		
Obiekty hotelarskie	Hotele	17	15		
	Pensjonaty	4	4		
	Kempingi	6	6		
	Pola biwakowe	14	12		
Inne obiekty, w których świadczone są usługi	Ośrodki wczasowe	14	14		3
	Stanice wodne	8	8		2
	Pokoje gościnne	26	18		
	Zajazdy	2	-		
Gospodarstwa agroturystyczne		9	7		
Przystanie żeglugi śródlądowej		2	2		
Zakłady fryzjerskie		49	41	2/200zł	
Zakłady kosmetyczne		46	40		
Zakłady tatuażu		6	8		
Zakłady odnowy biologicznej		17	16	1/100zł	1
Zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług np. fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej		4	5		
Tereny rekreacyjne		-	7		
Cmentarze		21	11		
Domy przedpogrzebowe		2	3		
Inne obiekty	Domy kultury	4	2		
	Stadiony	2	3		1
	Targowisko	1	-		
RAZEM :		262	228	3/300zł	8

Ponadto przeprowadzono 18 kontroli dotyczących interwencji oraz 3 kontrole podczas przeprowadzania ekshumacji zwłok.

Stan sanitarny większości skontrolowanych obiektów był zadowalający.

Na stwierdzone podczas kontroli 11 obiektów nieprawidłowości stanu sanitarno-technicznego wszczęto postępowanie w administracji, z tego:

- ✚ Zakończono – 5 (1 na hotel, 2 na zakłady odnowy biologicznej, 1 na studio tatuaży, 1 na zakład pogrzebowy)
- ✚ W trakcie realizacji – 6 (1 na baseny kąpielowe, 2 na ośrodki wypoczynkowe, 2 na stacje wodne, 1 na zakład odnowy biologicznej).

Prowadzono również 10 postępowań z lat ubiegłych, z tego:

- ✚ Zakończono – 6 (1 na hotel, 2 na ośrodki wypoczynkowe, 1 na pokoje gościnne, 1 na gospodarstwo agroturystyczne, 1 dotyczyło zanieczyszczenia chemicznego wody w basenie kąpielowym)
- ✚ W trakcie realizacji – 2 (1 na ośrodek wypoczynkowy, 2 na stadion),
- ✚ Wygaszono 1 (na targowisko)

Za bieżące uchybienia stanu sanitarnego stosowano postępowanie mandatowe – 3/300zł:

- 2 zakłady fryzjerskie
- 1 zakład odnowy biologicznej

Kontrole sprawdzające wykazały niezwłoczne usunięcie nieprawidłowości.

Prowadzono również 2 postępowania w administracji dotyczące zanieczyszczenia instalacji ciepłej wody użytkowej bakteriami z rodzaju *Legionella*:

- ✚ 1 na baseny kąpielowe – próby pobierane z natrysków przy basenach.
Jakość wody została doprowadzona do wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015r. w *sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach* (t.j. Dz. U. z 2022r. poz. 1230).
- ✚ 1 na hotel
Jakość wody została doprowadzona do wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w *sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi* (Dz. U. z 2017r. poz. 2294).

Zalecenia wykonano w uzgodnionym terminie, co potwierdzały pozytywne wyniki badań laboratoryjnych – decyzje wygaszono.

II.6.2. Obiekty użyteczności publicznej ze stwierdzonym na 31.12.2023r. złym stanem technicznym.

Obiekty użyteczności publicznej, na które PPIS w Mrągowie prowadzi postępowanie w administracji z terminem realizacji zaleceń ustalonym na 2024 rok oceniono na koniec roku sprawozdawczego, jako obiekty ze stwierdzonym złym stanem technicznym – **8**:

- 1 pływalnia mieszana (kryto-odkryta):
- 5 innych obiektów świadczących usługi hotelarskie:
- 1 zakład odnowy biologicznej:
- 1 inny obiekt - stadion

Prowadzone postępowania administracyjne wszczęte w 2023 roku dotyczą 6 obiektów, postępowania z lat wcześniejszych dotyczą 2 obiektów.

II.6.3. Imienny wykaz obiektów użyteczności publicznej, w których na skutek działania Inspekcji Sanitarnej wyegzekwowano poprawę stanu sanitarno-higienicznego, sanitarno-technicznego - 14:

II.6.3.1. Stan sanitarno-higieniczny – 3 obiekty:

- 2 zakład fryzjerskie,
- 1 zakład odnowy biologicznej.

II.6.3.2. Stan sanitarno – techniczny – 10 obiektów/11 postępowań:

- 2 hotele – 3 postępowania,
- 2 ośrodki wypoczynkowe,
- 1 gospodarstwo agroturystyczne,
- 1 studio tatuażu,
- 2 zakłady odnowy biologicznej
- 1 zakład pogrzebowy
- 1 dom kultury.

II.7. Środki transportu.

W 2023 roku przeprowadzono 9 kontroli środków transportu publicznego:

- 1 statek żeglugi śródlądowej,
- 2 samochody do przewozu chorych,
- 6 samochodów do przewozu zwłok i szczątków ludzkich.

Podczas kontroli stanu sanitarno – higienicznego środków transportu nie stwierdzono nieprawidłowości.

II.8. Postępowanie ze zwłokami i szczątkami.

W ramach nadzoru nad postępowaniem ze zwłokami i szczątkami ludzkimi, na uzasadnioną prośbę rodziny wydano 60 decyzji zezwalających na przeprowadzenie ekshumacji zwłok oraz 1 decyzję zezwalającą na przewóz zwłok poza granice (do Indonezji). W ramach współpracy ze Starostwem Powiatowym w Mrągowie zaopiniowano pozytywnie 17 decyzji Starosty Mrągowskiego zezwalających na sprowadzenie do Polski zwłok/prochów i pochowanie na cmentarzach zlokalizowanych na terenie powiatu mrągowskiego.

II.9. Gospodarka odpadami.

II.9.1. Gospodarka odpadami stałymi.

Na terenie powiatu prowadzona jest segregacja odpadów „u źródła”. Ustawione są oznakowane kontenery na szkło, makulaturę, tworzywa sztuczne oraz zużyte baterie.

W roku sprawozdawczym odnotowano 1 interwencję z terenu miasta Mrągowo dotyczącą nieprawidłowości związanych z gromadzeniem i usuwaniem nieczystości. Anonimowa interwencja dotyczyła nagromadzonych odpadów przy kontenerach na odpady pochodzące ze sklepu. Wizja lokalna terenu nie potwierdziła nieprawidłowości.

II.9.2. Gospodarka odpadami niebezpiecznymi.

W 2023 roku na terenie powiatu mrągowskiego Sekcja HK obejmowała nadzorem sanitarnym 28 obiektów, w których podczas świadczenia usług powstają odpady niebezpieczne, są to: 1 szpital, 3 domy opieki, 2 zakłady pogrzebowe, 16 gabinetów kosmetycznych, 6 gabinetów tatuażu. Wszystkie w/w obiekty posiadają instrukcję postępowania z odpadami niebezpiecznymi, powstające odpady przechowywane są właściwie. Odbiór/przekazanie odpadów jest dokumentowane, w zakładach są do wglądu faktury za przekazywane odpady.

Odbiór odpadów niebezpiecznych, zgodnie z umowami:

- ✓ 21 obiektów - EMKA S.A. Żyrardów, ul. Jaktorowska 15a
- ✓ 3 obiekty SPAL-MED Bartoszyce z siedzibą w Szwarunach
- ✓ 2 obiekty - PHU Total-Service, Olsztyn ul. Towarowa 17
- ✓ 1 obiekt - F.U.H. Eko-Util, Brodnica ul. Paderewskiego 20
- ✓ 1 obiekt - EKO-ABC, Bełchatów ul. Przemysłowa 7

II.9.3. Gospodarka wodno – ściekowa.

Wykaz miejscowości wiejskich skanalizowanych:

Gmina Mikołajki - Baranowo, Inulec, Jora Wielka, Kolonia Mikołajki, Lelek, Lubiewo, Nowe Sady, Prawdowo, Stawek, Stare Sady, Śmietki, Tałty, Woźnice, Żelwagi, Grabnik Mały.

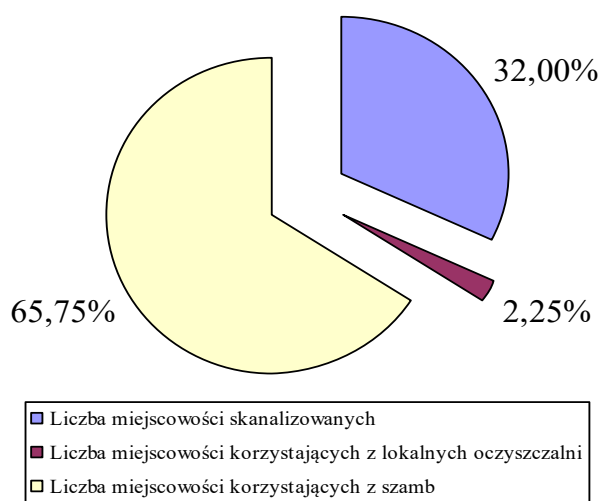
Gmina Mrągowo - Polska Wieś, Marcinkowo, Boże, Szestno, Ruska Wieś, Rydwagi, Probark, Lasowiec, Wyszembork, Lembruk, Bagienice Małe, Kosewo, Nowy Probark, Młynowo, Bagienice, Zawada. Większość gospodarstw domowych we wsiach Szczerczbowo, Budziska, Gronowo, Boża Wólka posiada indywidualne oczyszczalnie ścieków (łącznie 220 gospodarstw) jest to wynikiem gminnej inwestycji.

Gmina Piecki - Piecki, Ostrów Pieckowski, Brejdyny, Czaszkowo, Głogno, Rutkowo, Dłużec, Krzywy Róg, Szklarnia, Krutyń, Zgon, Krutyński Piecek, Zielony Lasek, Stare Kielbonki, Machary (były PGR).

Gmina Sorkwity - Sorkwity, Gieład, Rybno, Warpuny, Zyndaki, Kozłowo, Rozogi, Miłuki, Pustniki.

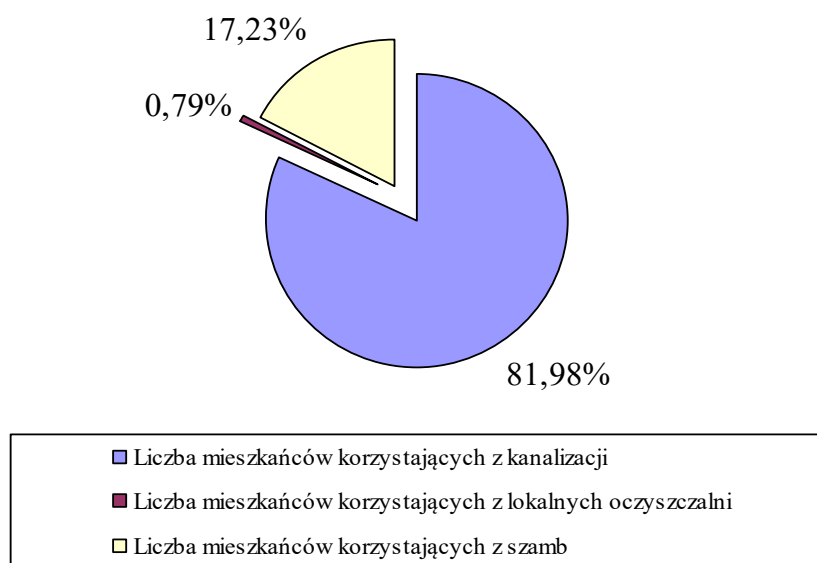
Mieszkańcy miejscowości nieskanalizowanych korzystają z szamb lub lokalnych oczyszczalni ścieków.

Rysunek 2. Gospodarka ściekowa miejscowości w powiecie

Według danych pozyskanych z przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych 2 miasta oraz 55 miejscowości wiejskich jest skanalizowanych co stanowi ok. 32,0% miejscowości powiatu mrągowskiego.

Rysunek 3. Gospodarka ściekowa w przeliczeniu na mieszkańców.

Liczba osób w powiecie korzystających z kanalizacji wynosi 37.991 tj. ok. 82,0% mieszkańców (na terenach wiejskich 15025 osób tj, ok. 64,0% mieszkańców wsi).

II.10. Indeks miejsc zagrożeń.

Na terenie powiatu mrągowskiego brak jest obiektów z zakresu higieny komunalnej ujętych w indeksie zagrożeń epidemicznych.

II.11. Postępowanie administracyjno-egzekucyjne.

Liczba kontroli	Liczba decyzji	Tyt.wyk.	Wnioski do sądu	MK / kwotę	Ściągnięto grzywien	Nałożono grzywien
370	159	-	-	3 / 300zł	-	-

Liczba kontroli – 370:

- 302 kontrole obiektów,
- 68 kontroli jakości wody

Liczba decyzji - 159:

- ✓ 118 decyzji merytorycznych, w tym:
 - 20 decyzji nakazujących,
 - 16 decyzji zmieniających termin,
 - 11 decyzji wygaszających,
 - 11 decyzji umarzających,
 - 59 decyzji dotyczących ekshumacji zwłok,
 - 1 decyzja zezwalająca na przewóz zwłok za granicę (Niemcy).
- ✓ 41 decyzji płatniczych, z tego:
 - 18 dotyczących kontroli stwierdzających nieprawidłowości,
 - 8 dotyczących zakwestionowanych prób wody,
 - 15 dotyczących imprez masowych.

Ponadto wydano 46 opinii:

- 15 dotyczących organizacji imprez masowych,
- 16 dotyczących nadzorowanych obiektów,
- 15 dotyczących projektów uchwał rad gmin.

II.12. Wnioski:

Urząd Miasta Mrągowo

- Wzmoczyć działania zmierzające do poprawy stanu sanitarno – higienicznego terenu miasta.
- Wzmoczyć działania zmierzające do zmniejszenia zagrożenia sanitarno-epidemiologicznego związanego z zanieczyszczaniem terenu przez psy.

Urzędy Gmin - wszystkie

- Kontynuować działania celem utrzymania we właściwym stanie sanitarno-higienicznym przystanków autobusowych.
- Kontynuować działania mające na celu zwiększenie liczby miejscowości podłączonych do sieci kanalizacyjnej.

Urząd Gminy Mrągowo i Sorkwity:

- Kontynuować działania zmierzające do poprawy stanu sanitarno – technicznego stacji uzdatniania wody na terenie gmin.

II.12. Zadania dla Inspekcji Sanitarnej z zakresu higieny komunalnej na rok następny wynikające z powyższej oceny.

- ✓ prowadzenie nadzoru w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi – nadzór nad urządzeniami do produkcji wody, wykonywanie badań jakości wody służącej do zaopatrzenia ludności; nadzór nad przedsiębiorstwami wod.- kan. oraz innymi podmiotami zaopatrującymi w wodę w zakresie przestrzegania obowiązujących przepisów;
- ✓ prowadzenie nadzoru nad jakością ciepłej wody użytkowej (zagrożenia wynikające z zanieczyszczenia instalacji ciepłej wody bakteriami z rodzaju Legionella) w zakresie ochrony zdrowia ludzkiego,
- ✓ prowadzenie nadzoru sanitarnego nad obiektami użyteczności publicznej oraz środkami transportu publicznego, pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych,
- ✓ prowadzenie nadzoru nad postępowaniem ze zwłokami i szczątkami ludzkimi w zakresie ochrony zdrowia ludzkiego.
- ✓ prowadzenie nadzoru w obszarze postępowania z odpadami niebezpiecznymi w zakresie ochrony zdrowia ludzkiego,
- ✓ prowadzenie nadzoru nad ochroną przed hałasem oraz zanieczyszczeniem powietrza wewnątrz pomieszczeń, a także czynnikami szkodliwymi wydzielanymi przez materiały budowlane w pomieszczeniach przeznaczonych dla ludzi, zgodnie z przepisami,
- ✓ współuczestniczenie w opiniowaniu imprez masowych oraz przeprowadzanie kontroli w czasie ich trwania,

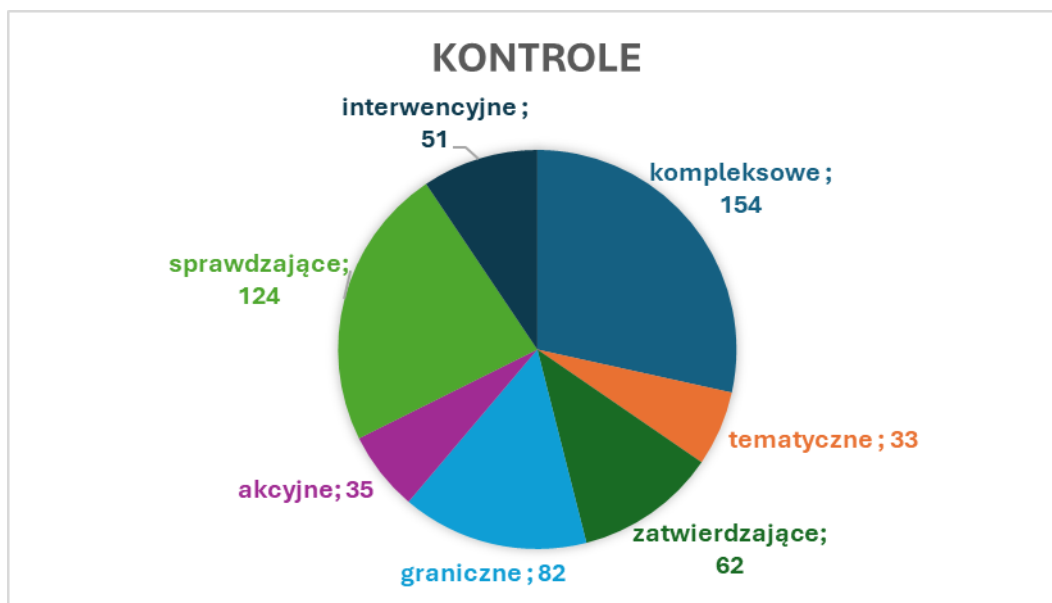
- ✓ podejmowanie działań w przypadku zgłoszeń ludności o podjęcie interwencji w związku z zagrożeniem dla zdrowia i życia, nawet jeśli obiekt nie jest ujęty w ewidencji,
- ✓ przeprowadzanie kontroli sanitarnych zgodnie z systemem jakości.

III. HIGIENA ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA

III.1. Zakres i działalność kontrolna sekcji Higieny Żywności i Żywienia

Do zakresu działalności sekcji HŻŻ należy:

1. Sprawowanie nadzoru sanitarnego nad przestrzeganiem prawidłowych warunków produkcji, transportu, przechowywania i sprzedaży żywności, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością;
2. Sprawowanie nadzoru sanitarnego nad warunkami bezpieczeństwa żywności w zakładach żywienia zbiorowego – nadzór nad jakością żywienia w restauracjach, stołówkach zakładowych, stołówkach szpitalnych, bufetach, stołówkach szkolnych i przedszkolnych, na koloniach, obozach, w domach wczasowych, w domach opieki społecznej, w zakładach małej gastronomii i wszystkich innych placówkach żywieniowych;
3. Pobieranie próbek środków spożywczych, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością do badań laboratoryjnych w ramach urzędowej kontroli i monitoringu; prowadzenie bazy danych w systemie Epibaza i odpowiedniej dokumentacji w tym zakresie;
4. Podejmowanie działań dotyczących powiadamiania o niebezpiecznej żywności, o niebezpiecznych materiałach i wyrobach przeznaczonych do kontaktu z żywnością, w ramach systemu wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych – RASFF;
5. Prowadzenie dochodzenia przy współudziale sekcji nadzoru przeciwepidemicznego w sprawie zatruc pokarmowych oraz opracowywanie dokumentacji w tym zakresie;
6. Podejmowanie działań na rzecz polepszenia jakości zdrowotnej żywności i żywienia, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz warunków sanitarnych w zakładach sektora spożywczego;
7. Uczestnictwo w dopuszczeniu do użytku obiektów produkcji i obrotu środków spożywczych oraz zakładów żywienia;
8. Prowadzenie działań w ramach granicznej kontroli sanitarnej, w tym działań w systemie TRACES-NT oraz Single Window;
9. Prowadzenie postępowań administracyjnych z zakresu prawa żywnościowego;
10. Współpraca w zakresie nadzoru zapobiegawczego dotycząca obiektów żywieniowych;
11. Sprawowanie nadzoru na produkcją pierwotną oraz rolniczym handlem detalicznym produktów pochodzenia roślinnego
12. Podejmowanie działań na rzecz polepszenia jakości zdrowotnej żywności i żywienia, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz warunków sanitarnych w zakładach sektora spożywczego poprzez udzielanie instruktaży oraz szkoleń dla przedsiębiorców.

W 2023 roku przeprowadzano następujące kontrole:

- **kompleksowe** oraz **tematyczne** - wg. rocznego planu kontroli na 2023r z określoną częstotliwością zgodną z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego
- **sprawdzające** – po wykonaniu zaleceń dotyczące wszczętego postępowania administracyjnego
- **interwencyjne** – po uzyskaniu informacji, wniosków od klientów o nieprawidłowościach higieniczno-sanitarnych w zakładach, niewłaściwej jakości środków spożywczych oraz powiadomień w systemie RASFF
- **akcyjne** - z polecenia jednostek nadrzędnych WSSE oraz GIS
- **zatwierdzające** - dotyczące stwierdzenia spełnienia wymagań techniczno-sanitarnych zawartych w przepisach prawa żywnościowego do prowadzenia działalności zakładów żywnościowo-żywnościowych - na wniosek podmiotów
- **graniczne** - na wniosek podmiotów oraz w ramach systemu TRACES- NT, Single Window;

Tabela 1. Działalność kontrolna w 2023r

Rodzaj obiektu	Liczba obiektów pod nadzorem	Liczba przeprowadzonych kontroli	Liczba mandatów karnych
Wytwórnice i automaty do lodów	24	14	3/900zł
Piekarnie	5	12	1/ 300
Ciastkarnie	5	8	1/200
Wytwórnice tłuszczów roślinnych i mieszanin	2	1	0

tłuszczów zwierzęcych			
Producenci pierwotni, rolniczy handel detaliczny, dostawcy bezpośredni	96	3	0
Przetwórnice owocowo- warzywne i grzybowe	4	85	0
Zakłady garmażeryjne	9	14	1/150
Browary i słodownie	2	1	0
Wytwórnice suplementów diety	1	2	0
Producenci żywności w warunkach domowych	4	0	0
Inne wytwórnice żywności	3	6	0
Razem zakłady produkcji	155	146	6/1550
Sklepy spożywcze	144	127	12/2600
Kioski spożywcze	9	3	0
Magazyny hurtowe	11	18	0
Środki transportu	45	5	0
Obiekty ruchome i tymczasowe	21	5	0
Inne obiekty obrotu żywnością	45	5	0
Apteki	15	2	0
Razem zakłady obrotu żywnością	290	165	12/2600
Zakłady żywienia zbiorowego otwartego	291	179	26/8200
W tym: mała gastronomia	156	83	9/2350
Zakłady żywienia zbiorowego zamknięte w tym :	77	48	3/600
-stołówki w domach wczasowych	11	9	0
- bloki żywienia w szpitalach	1	2	0
- bloki żywienia w domach opieki społecznej	4	3	0
- stołówki w żłobkach	4	1	0
- stołówki szkolne	16	5	0
- stołówki na koloniach/półkoloniach/ obozach/ zimowiskach	17	20	3/600
- stołówki w przedszkolach	16	7	0
- inne zakłady żywienia	9	1	0
Razem zakłady żywienia	369	227	29/8800
Miejsca obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością	17	3	0
Ogółem zakłady/obiekty	831	541	47/12950

Tabela 2. Działalność kontrolna w latach 2021-2023r.

	w. g ewidencji			Liczba przeprowadzonych kontroli			Ilość wydanych decyzji administracyjnych			Liczba obiektów nowouruchomionych			Ilość nałożonych mandatów/zł		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Zakłady produkcji	129	141	155	123	152	146	15	14	22	5	5	5	1/350	3/1000	6/1550
Obiekty obrotu żywnością	301	275	290	100	161	165	17	41	71	11	17	15	6/1350	23/4900	12/2600
Zakłady żywienia	397	360	369	271	303	227	68	89	92	25	25	25	26/6750	44/12850	29/8800
Miejsca obrotu materiałami do kontaktu z żywnością	14	17	17	2	6	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Razem	827	793	831	494	622	541	100	144	185	41	47	45	33/8450	70/18750	47/12950

III.2. Ogólna ocena stanu sanitarnego obiektów żywnościowo-żywnościowych

Stan sanitarny nadzorowanych obiektów oceniany był zgodnie z jednolitymi procedurami urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością uwzględniającymi przepisy w zakresie wymagań higieniczno-sanitarnych. Zgodnie z obowiązującym prawem żywnościowym, obowiązek zapewnienia bezpieczeństwa produkowanej i wprowadzanej do obrotu żywności spoczywa na przedsiębiorcach branży spożywczej. Stan higieniczno-sanitarny zakładów żywnościowo-żywnościowych w porównaniu do roku 2022 uległ poprawie, co przełożyło się na mniejszą liczbę kontroli usterkowych 91 (112 w 2022r), nałożeniu 47 mandatów karnych (70 w 2022r) oraz przeprowadzeniu 124 kontroli sprawdzających (152 w 2022r). Największą liczbę kontroli usterkowych stwierdzono w zakładach żywienia zbiorowego typu otwartego.

Na terenie naszego powiatu w sezonie letnim organizuje się szereg imprez okazjonalnych, podczas których sprawowany jest bieżący nadzór sanitarny nad obiektami

ruchomymi i tymczasowymi. Przeprowadzono 18 kontroli akcyjnych podczas, których nieprawidłowości nie stwierdzono. Na przestrzeni ostatnich lat stan higieniczno-sanitarny obiektów podczas tych imprez jest na podobnym poziomie.

W 2023r zwiększyła się liczba zakładów prowadzących letni i zimowy wypoczynek dzieci i młodzieży. W związku z czym przeprowadzono 20 kontroli sanitarnych, za stwierdzone nieprawidłowości higieniczno-sanitarne nałożono 3 mandaty karne.

Podczas letniego wypoczynku dzieci i młodzieży 2023r odnotowano jedno zatrucie pokarmowe w obiekcie kolonijnym (1 zatrucie pokarmowe w 2022r).

Tabela 3. Dane liczbowe - decyzje administracyjne za rok 2023

Liczba wydanych decyzji administracyjnych				Liczba wydanych decyzji płatniczych/kwota	
Ogółem	z naruszeniem przepisów	wykreślające z rejestru zakładów	zatwierdzające	decyzje płatnicze ogółem	kwota
185	105	8	72	301	22943

Najczęściej występujące nieprawidłowości odnotowywane w skontrolowanych zakładach w 2023 roku:

produkcja żywności:

niewłaściwy stan sanitarno-techniczny ścian, sufitów, podłóg, wyposażenia i sprzętu, brak właściwie zorganizowanego miejsca do przechowywania materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością w sposób zabezpieczający je przed zanieczyszczeniem, brak orzeczeń lekarskich potwierdzającej stan zdrowia zatrudnionych pracowników, brak właściwie wyposażonego miejsca do przechowywania sprzętu porządkowego, brak pełnej dokumentacji wdrożonych zasad systemu HACCP

obróć żywnością:

niewłaściwy stan sanitarno-techniczny pomieszczeń oraz wyposażenia, brak właściwej segregacji artykułów spożywczych w urządzeniach chłodniczych, brak pełnej dokumentacji i zapisów dotyczących stosowania zasad dobrej praktyki higienicznej GHP/GMP, żywność wprowadzana do obrotu po terminie przydatności do spożycia lub daty min. trwałości.

żywienie zbiorowe otwarte:

niewłaściwy stan sanitarno-techniczny ścian, sufitów, podłóg, wyposażenia, sprzętu, brak właściwego rozdziału prac podczas obróbki surowców oraz produkcji gotowych potraw, brak informacji o składnikach powodujących alergie lub wywołujących reakcje nietolerancji w oferowanym asortymencie dań i potraw, brak właściwej segregacji towaru w urządzeniach chłodniczych, brak pełnego wyposażenia przy stanowisku mycia rąk, brak dokumentacji potwierdzającej odpowiedni stan zdrowia zatrudnionych pracowników, konieczność uzupełnienia lub uaktualnienia opracowanej i wdrożonej dokumentacji GHP/GMP;

żywienie zbiorowe zamknięte:

brak pełnego wyposażenia przy stanowisku do mycia rąk pracowników, sprzęt produkcyjny i porządkowy zniszczony, brak właściwego wyposażenia stanowiska do mycia i dezynfekcji jaj, przechowywanie odzieży prywatnej personelu w przypadkowych miejscach, konieczność uzupełnienia i uaktualnienia opracowanej dokumentacji GHP/GMP, brak procedur opartych na zasadach systemu analizy i krytycznych punktów kontroli HACCP dla realizowanej w zakładzie działalności.

Informacje i wnioski otrzymane od konsumentów

W 2023r wpłynęły 22 wnioski o interwencję (19 w 2022r), w związku z czym przeprowadzono 28 kontroli (27 w 2022r), z czego 9 informacji potwierdzono (stosowano postępowanie mandatowe oraz administracyjne).

Wnioski o interwencję wniesione przez konsumentów dotyczyły:

- a) niewłaściwej jakości zdrowotnej środków spożywczych - 13
- b) niewłaściwego stanu higieniczno-sanitarnego zakładów - 9

Tabela 4

Liczba otrzymanych wniosków o interwencję ogółem	liczba przeprowadzonych kontroli	Wnioski potwierdzone	w tym	Wnioski nie potwierdzone	w tym
			anonimowych		anonimowych
a)	13	6	2	7	3
b)	9	3	1	6	1

III.3. Działania podejmowane w ramach systemu RASFF (Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach)

Ważnym elementem polityki ochrony zdrowia ludności jest system RASFF, w ramach którego PPIS podejmuje działania zgodnie z kompetencjami. Zasada działania systemu RASFF opiera się na zbieraniu i szybkim przekazywaniu informacji o żywności, materiałach i wyrobach do kontaktu z żywnością mogących stanowić zagrożenie dla zdrowia konsumentów. W ramach systemu dokonywana jest ocena stopnia zagrożenia dla zdrowia konsumentów, w wyniku pojawienia się na rynku środków spożywczych lub materiałów do kontaktu z żywnością szkodliwych dla zdrowia. System przewiduje także informowanie o podjętych w trybie pilnym środkach zaradczych.

W 2023r. na terenie powiatu mrągowskiego w ramach funkcjonowania systemu RASFF podejmowano działania przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 5. Działania podejmowane w ramach systemu RASFF /AAC

Rodzaj otrzymanych powiadomień	Ilość otrzymanych powiadomień w tym			Własne zgłoszenie do Systemu RASFF	Ilość przeprowadzonych kontroli	Ilość skontrolowanych obiektów	Ilość informacji uzyskanych telefonicznie/fax/e-mail
	ogółem	Od WPK Systemu RASFF	Spoza WPK Systemu RASFF (PSSE, PLW, WIORiN)				
Alarmowe	6	2	4	-	-	-	8
Informacje w celu podjęcia działań	13	8	5	-	16	16	3
Informacje w celu zwrócenia uwagi	13	5	5	2	8	6	8

Powiadomienia w ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach RASFF dotyczyły:

- ✓ wycofania niektórych partii produktu pn. „Pistacje Łuskane Bio” 75g i 150 g ze względu na stwierdzenie przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu aflatoksyn B1, B2, G1 i G2,
- ✓ wycofania produktu pn. „Boisson concentrée à diluer, Bitter” 700 ml ze względu na stwierdzenie przekroczenia dopuszczalnego poziomu barwnika E124 – czerwień koszenilowa,
- ✓ stwierdzenia Salmonella Virchow w produkcie pn. „Mrożone liście limonki”,
- ✓ wykrycia napromieniania w produkcie pn. „Suszone Jagody Goji”,
- ✓ stwierdzenia Salmonella Enteritidis w elementach mięsa drobiowego (6 powiadomień),
- ✓ stwierdzenia przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pestycydu – imidakloprydy w produkcie pn. „Soczewica zielona”,
- ✓ stwierdzenia przekroczenia NDP deoksyniwalenolu w produkcie pn. „Pałeczki kukurydziane z Małego Beskidu 50 g”,
- ✓ stwierdzenia przekroczenia poziomu alkaloidów pirolizydynowych w produkcie pn. „Herbata Loyd Earl gray 100g”,

- ✓ stwierdzenia przekroczenia najwyższego poziomu sumy alkaloidów pirolizydynowych w produkcie pn. „Mięta. Herbatka ziołowa ekspresowa”,
- ✓ wykrycia obecności *Listeria monocytogenes* w 1 z 5 próbek produktu pn. „Matjasy w zalewie solankowej”,
- ✓ stwierdzenia przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości pestycydu karbendazymu i benomylu (suma benomylu i karbendazymu wyrażona jako karbendazym) w produkcie pn. „Agrest zielony PL. KL 1”,
- ✓ stwierdzenia przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu dla sumy alkaloidów pirolizydynowych w produkcie pn. „Oregano”,
- ✓ stwierdzenia obecności *Salmonella* spp. z grupy O:7 (C1) w elementach mięsa drobiowego,
- ✓ stwierdzenia przekroczenia NDP dla flonikamidu: suma flonikamidu, TFNA i TFNG w produkcie pn. „Brokuł”,
- ✓ stwierdzenia *Salmonella* Braenderup w produkcie pn. „Ziele angielskie ziarno”,
- ✓ stwierdzenia niezadeklarowanej na etykiecie produktu obecności alergenu- białka soi w produkcie pn. „Parówki z szynki Stówki”,
- ✓ stwierdzenia przekroczenia maksymalnego poziomu estrów glicydołu w rafinowanym oleju palmowym użytym do produkcji produktów pn. „Frytura palmowa”, „Frytura gastronomiczna”,
- ✓ wykrycia obecności bakterii *Salmonella* Infantis w produkcie pn. „Majeranek suszony”,
- ✓ w sprawie niezadeklarowanego alergenu – glutenu w produkcie bezglutenowym 100% pn. „Makaron z kukurydzy”,
- ✓ stwierdzenia znaczących zmian organoleptycznych produktu pn. „Szarpak do maszynki”,
- ✓ stwierdzenia przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu (NDP) sumy alkaloidów pirolizydynowych w produkcie pn.: „HERBS, Tymianek i Podbiał”,
- ✓ wycofania produktu pn. „Syrop Lipa Malina Kids” ze względu na zawartość niedozwolonej substancji dodatkowej – kwasu sorbowego,
- ✓ wycofania produktu pn. „Balsam Jerozolimski Forte” ze względu na rozbieżności pomiędzy opakowaniem produktu, a rzeczywistą zawartością (2 powiadomienia),
- ✓ wycofania produktu pn. „Balsam Jerozolimski dla dzieci” ze względu na rozbieżności pomiędzy opakowaniem produktu, a rzeczywistą zawartością.

III.4. Jakość zdrowotna środków spożywczych

Kontrole przeprowadzono w ramach urzędowej kontroli żywności i badań monitoringowych zanieczyszczeń żywności, materiałów i wyrobów kontaktujących się z żywnością. Podstawą podejmowania działań w tym zakresie był „Plan pobierania próbek do badania żywności w ramach urzędowej kontroli i monitoringu dla Państwowej Inspekcji Sanitarnej na 2023r.” wskazujący liczbę i kierunki badań próbek. Realizując powyższe zadania poddano badaniom laboratoryjnym **195 próbek**. Zakwestionowano **5 próbek** (**3** próbki środków spożywczych i **2** wymazy sanitarne). Zgodnie z w/w planem pobrano próbkę produktów pn. „Agrest zielony” oraz pn. „Brokuł” do badań laboratoryjnych w kierunku pozostałości pestycydów. Badania laboratoryjne wykazały przekroczenie NDP pestycydów. W związku z powyższym przekazano dwa powiadomienia informacyjne w celu podjęcia działań do WPK systemu RASFF w WSSE w Olsztynie.

Tabela 6. Wykaz próbek pobranych zgodnie z planem pobierania próbek do badania żywności w ramach urzędowej kontroli i monitoringu dla PSSE w Mrągowie na rok 2023

Rodzaj próbek	Liczba pobranych próbek											
	Ogółem			krajowych			UE			z importu		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Mięso, podroby i przetwory mięsne	4	12	7	4	7	2	-	5	5	-	-	-
Drób, podroby i produkty drobiarski, jaja i ich przetwory	5	9	7	5	9	2	-	-	5	-	-	-
Ryby, owoce morza i ich przetwory	6	17	15	6	17	6	-	-	9	-	-	-
Mleko i przetwory mleczne	27	16	12	27	11	12	-	5	-	-	-	-
Ziarno zbóż i produkty na bazie ziaren w tym wyroby piekarnicze	18	17	10	16	16	8	-	1	1	2	-	1
Słodycze łącznie z czekoladą	1	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Cukry i podobne/ cukier/Miód	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Warzywa ogrodowe i ich podstawowe produkty pochodne z wyłączeniem grzybów	21	21	7	18	13	5	2	7	1	1	1	1
Orzechy w tym arachidy	-	-	2	-	-	-	-	-	1	-	-	1
Owoce i ich podstawowe produkty pochodne	11	16	15	6	7	9	3	5	2	2	4	4
Grzyby	2	1	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-

Wydzielone czyste składniki/ Tłuszcze i oleje roślinne jadalne	-	5	3	-	5	2	-	-	1	-	-	-
Nasiona i owoce oleiste	-	2	1	-	2	-	-	-	1	-	-	-
Majonezy, musztardy, sosy	-	-	3	-	-	3	-	-	-	-	-	-
Woda, wodne napoje i związane składniki	5	-	1	5	-	1	-	-	-	-	-	-
Niesłodkie ekstrakty i składniki sosów, Dania zawierające gotowe posiłki z wyłączeniem pizzy, sandwichy i produktów faszerowanych	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Zioła, przyprawy i podobne produkty	6	-	1	-	-	1	-	-	-	6	-	-
Składniki gorących napojów i naparów/ Nasiona (kawa, kakao i podobne)	12	11	7	12	4	5	-	-	-	-	7	2
Dania złożone, Przeznaczenie= Gotowe do spożycia LUB Przeznaczone do spożycia po ugotowaniu	21	16	20	21	16	20	-	-	-	-	-	-
Żywność dla niemowląt i małych dzieci	7	4	34	4	3	30	1	1	3	2	-	1
Żywność dla określonych diet/Suplementy diety i podobne preparaty	2	4	4	1	3	1	1	1	3	-	-	-
Pozostałe - Żywność dla określonych grup z rozporządzenia (UE) 609/2013 (tj. żywność specjalnego przeznaczenia medycznego, środki spożywcze zastępujące całodzienną dietę, do kontroli masy ciała)	-	1	1	-	-	1	-	1	-	-	-	-
Macierze nieżywnościowe/ Materiały przeznaczone do kontaktu z żywnością	3	2	2	-	-	-	-	-	-	3	2	2

Smażone lub ekstrudowane produkty zbożowe lub produkty z warzyw korzeniowych, w tym chipsy, chrupki, frytki i analogiczne wyroby na bazie ciast	-	2	1	-	2	1	-	-	-	-	-	-
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Tabela 7. Jakość zdrowotna środków spożywczych, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością

Próbki pobrane u własnych producentów

Kierunek badań (ogólnie, np. mikrobiologia, WWA, GMO)	Grupa asortymentu (kod Foodex)	Liczba próbek pobranych	Wynik badania		Przyczyny kwestionowania i podjęte działania
			N-Próbka normalna	Z-Próbka zdyskwalifikowana	
Mikrobiologia	Drobne wyroby piekarnicze wyroby ciastkarskie z kremem niepoddanym obróbce cieplnej , RTE	5	N	-	-
Mikrobiologia	Dania na bazie mięsa proces=schładzanie wyroby garmażeryjne i kulinarne mięsne, schłodzone, RTE	5	N	-	-
Mikrobiologia	Dania na bazie makaronu gotowane proces=schładzanie wyroby garmażeryjne i kulinarne mączne schłodzone , RTE	5	N	-	-
Mikrobiologia	Lody na bazie wody bez udziału mleka, RTE	5	N	-	-
Mikrobiologia	Lody na bazie mleka lody z automatu na bazie mleka, RTE	5	N	-	-
Mikrobiologia	Lody na bazie mleka. Lody wyrób tradycyjne, rzemieślnicze, RTE	10	N	-	-
Mikrobiologia	Dania złożone gotowe do spożycia. Dania na bazie ziemniaków. Dania na bazie roślin strączkowych. Dania na bazie jaj, potrawy na bazie ryb i owoców morza, Dania na bazie warzyw. Dania na bazie	10	N	-	-

	ryżu gotowane , zupy gotowe do spożycia, sałatki, RTE				
Zawartość związków polarnych	Mieszane oleje/tłuszcze do smażenia	2	N	-	-
Pestycydy	Ziarna jęczmienia	1	N	-	-
Pestycydy	Liście i łodygi herbaty, fermentowane Liście zielonej herbaty, herbata zielona i biała bez dodatków	1	N	-	-
Alkaloidy tropanowe	Ziołowe surowce do naparów z kwiatów, surowce do naparów ziołowych z liści i ziół. Materiały zielarskie do naparów pozyskiwane z korzeni. Materiały ziołowe do naparów z innych części roślin. Herbatki ziołowe	1	N	-	-
Nadchlorany	Herbaty i podobne herbaty	1	N	-	-
Mikotoksyny	Ziołowe surowce do naparów z kwiatów, surowce do naparów ziołowych z liści i ziół. Materiały zielarskie do naparów pozyskiwane z korzeni. Materiały ziołowe do naparów z innych części roślin. Herbatki ziołowe	1	N	-	-
Metale	Składniki gorących napojów i naparów herbata (Camelia sinensis), kawa, proszek kakaowy	1	N	-	-
Metale	Składniki gorących napojów i naparów, kawa, herbata, kakao, herbatki owocowe i ziołowe	1	N	-	-
WWA	Proszek kakaowy	1	N	-	-

W roku sprawozdawczym pobrano do badań ogółem 55 próbek żywności od własnych producentów. Probki nie były kwestionowane.

III.5. Żywnienie w wybranych zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego

Żywnienie zbiorowe zamknięte jest szczególnie istotnym elementem podstawowej formy wyżywienia dla określonych środowisk m.in. pacjentów szpitali, dzieci w szkołach i przedszkolach, żłobkach, młodzieży w bursach, internatach, zakładach specjalnych i wychowawczych, pensjonariuszy domów pomocy społecznej.

Od 1 września 2016 r. obowiązuje Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016r. *w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach* (Dz.U. 2016, poz. 1154). Stanowi ono akt wykonawczy do ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia.

W żywieniu zbiorowym realizowanym w jednostkach systemu oświaty nastąpiło ograniczenie stosowanych do produkcji potraw środków spożywczych: typu kostki bulionowe, przyprawy z dodatkiem soli, wysoko słodzone syropy owocowe oraz utwardzone tłuszcze roślinne przy jednoczesnym promowaniu spożycia owoców i warzyw, mleka i produktów mlecznych oraz w sklepikach szkolnych – posiłków (kanapek, sałatek) zamiast słodkich przekąsek.

W wyniku przeprowadzonych kontroli w nadzorowanych placówkach systemu oświaty na przestrzeni ostatnich lat można wnioskować, że nastąpiła poprawa sposobu żywienia. Można było zaobserwować zaangażowanie kierownictwa placówek do dostosowania się do obowiązujących przepisów prawnych. Podczas kontroli dokonywano instruktaży dla pracowników kuchni, co przyniosło zadowalające efekty w sposobie planowania i przygotowywania posiłków. Wszystkie skontrolowane placówki systemu oświaty dostosowały się do wymagań Rozporządzenia Ministra Zdrowia dotyczącego żywienia dzieci i młodzieży. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły niewłaściwego stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń zakładów.

Tabela 8. Wyniki kontroli przeprowadzonych w nadzorowanych jednostkach systemu oświaty w 2023r

Typ obiektów	Liczba obiektów		Liczba przeprowadzonych kontroli		Liczba obiektów, w których stwierdzono niezgodności		Liczba wydanych decyzji administracyjnych	Liczba mandatów/na kwotę
	Nadzorowanych	Skontrolowanych	Ogółem	W tym: w zakresie rozporządzenia MZ	Ogółem	W tym: w zakresie rozporządzenia MZ	W celu poprawy stanu sanitarnego	
Sklepiki szkolne	6	3	3	3	0	0	0	0
Stołówki szkolne	16	5	5	3	0	0	1	0
Stołówki w przedszkolach	16	5	7	5	2	0	2	0
Stołówki w bursach i internatach	1	0	0	0	0	0	0	0
Stołówki w zakładach specjalnych i wychowawczych	2	1	1	1	0	0	0	0

Ocena jakości żywienia w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego

Na podstawie pobranych jadłospisów dekadowych przeprowadzono 10 ocen jakości żywienia:

- 2 jadłospisy w szpitalu
- 3 jadłospisy w domach opieki społecznej
- 2 jadłospisy w stołówkach szkolnych
- 3 jadłospisy w stołówkach przedszkolnych.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości w ocenianych jadłospisach dotyczyły:

- zbyt małej podaży warzyw i owoców
- zbyt małego udziału ryb i roślin strączkowych suchych
- zbyt małej podaży mleka i przetworów mlecznych.

Ocena pod względem ilościowym dokonywana była przy użyciu:

- „Norm Żywienia dla Populacji Polski” M. Jarosz Warszawa 2017r ,
- „Tabele Wartości Odżywczej Produktu Spożywczych i Potraw”, H. Kunachowicz i współpracownicy Warszawa 2017r.

Aktualne normy żywienia nie stanowią dokumentu o charakterze obligatoryjnym, ani nie są przedmiotem żadnego aktu prawnego. Są natomiast praktyczną podstawą do realizacji racjonalnego żywienia. W opiniach zostały zawarte wskazówki mające na celu poprawę jakości żywienia. W przypadku opinii dotyczącej oceny jakości żywienia pacjentów w szpitalu ocenę kierowano również do dyrektora szpitala.

III. 6. Współpraca z innymi instytucjami i organami:

✓ Inspekcja Weterynaryjna

Przeprowadzono 3 wspólne kontrole akcyjne dotyczące weryfikacji źródeł pochodzenia mięsa wieprzowego, dziczyzny oraz sposobu zagospodarowania odpadów zwierzęcych. Nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzono.

✓ Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa

Przeprowadzono 1 wspólną kontrolę w zakresie bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego:

- uprawa aronii

Nieprawidłowości nie stwierdzono.

✓ Wojewódzki Inspektorat Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych

W ramach współpracy przekazano listę podmiotów, które produkują, paczkują lub wprowadzają do obrotu artykuły rolno-spożywcze na terenie nadzorowanym przez PSSE w Mrągowie.

III.7. Kontrole tematyczne

Wśród zagadnień tematycznych realizowanych w 2023r uwagę poświęcono:

- nadzorowi nad sposobem i poprawnością zagospodarowania towaru niesprzedanego tj. pieczywa i wyrobów ciastkarskich:
 - a) w zakładach produkcyjnych
 - b) w zakładach obrotu
- wzmożonej kontroli zakładów produkcji żywności stosujących substancje dodatkowe, z uwzględnieniem weryfikacji dokumentów pozwalających na identyfikację użytych do produkcji wyrobów gotowych dodatków (receptura, etykieta)
- kontroli systemów identyfikacji bezpośrednich dostawców i odbiorców w zakładach produkcji i obrotu oraz zakładach żywienia zbiorowego z uwzględnieniem możliwości ustalenia kompletnych list dystrybucyjnych
- nadzorowi nad jakością zdrowotną tłuszczów smażalniczych w zakładach produkcyjnych oraz zakładach gastronomicznych
- wzmożony nadzór warunków higieniczno-sanitarnych zakładu podczas letniego i zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży,

III. 8. Kontrole akcyjne

Kontrole akcyjne przeprowadzone w 2023 r dotyczyły:

- warunków higieniczno-sanitarnych stoisk gastronomicznych podczas imprez masowych,

- nadzoru nad sprzedażą dziczyzny, mięsa wieprzowego oraz sposobu zagospodarowania odpadów pochodzenia zwierzęcego w zakładach w związku z występowaniem w Polsce przypadków afrykańskiego pomoru świń (ASF),
- warunków przechowywania i znakowania wód butelkowanych,
- wzmożonego nadzoru nad żywnością prozdrowotną,
- warunków higieniczno-sanitarnych sprzedaży owoców miękkich oraz ich pochodzenie.

III. 9 Wnioski i spostrzeżenia

Stan sanitarny nadzorowanych obiektów żywnościowych w powiecie mrągowskim jest zróżnicowany. Wynika to przede wszystkim z faktu, że przedsiębiorstwa działające na naszym terenie stanowią obszerną grupę zakładów produkcyjnych, usługowych, handlowych, transportowych, żywienia zbiorowego oraz związanych z funkcjonowaniem obiektów użyteczności publicznej (szpitale, żłobki, przedszkola, szkoły, domy opieki). Działają zarówno obiekty nowoczesne, jak i stare, małe (sklepy w rejonach wiejskich) i bardzo duże (wielkopowierzchniowe obiekty handlowe -supermarkety). W 2023r stan sanitarny zakładów żywnościowo-żywnościowy uległ poprawie w porównaniu do roku 2022r. Podczas przeprowadzania kontroli w zakładach celem poprawy kultury bezpieczeństwa żywności dokonywano instruktażu dla personelu.

IV. ŚRODOWISKO PRACY

Sekcja Higieny Pracy wykonuje zadania z zakresu ochrony zdrowia populacji ludzi pracujących. Dwa podstawowe cele tj.:

- ✓ *poprawa warunków pracy w aspekcie zdrowotnym*
- ✓ *profilaktyka chorób zawodowych*

są realizowane poprzez:

- kontrolę stanowisk pracy w zakładach,
- ocenę zdrowotną warunków środowiska pracy,
- pomiary czynników szkodliwych dla zdrowia,
- ocenę stopnia narażenia na czynniki szkodliwe i uciążliwe dla zdrowia,
- monitoring zagrożeń zawodowych,
- ocenę podejmowanych środków zapobiegawczych,
- ocenę ryzyka zawodowego,
- ocenę badań kontrolnych lekarskich pracowników i prowadzonej profilaktyki zawodowej,
- promocję zdrowia w środowisku pracy,
- egzekwowanie poprawy na drodze postępowania administracyjnego.

Ponadto w dziedzinie bieżącego nadzoru sanitarnego egzekwowano:

- ✓ przestrzeganie przez osoby wprowadzające substancje i mieszaniny chemiczne do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz przez użytkowników substancji

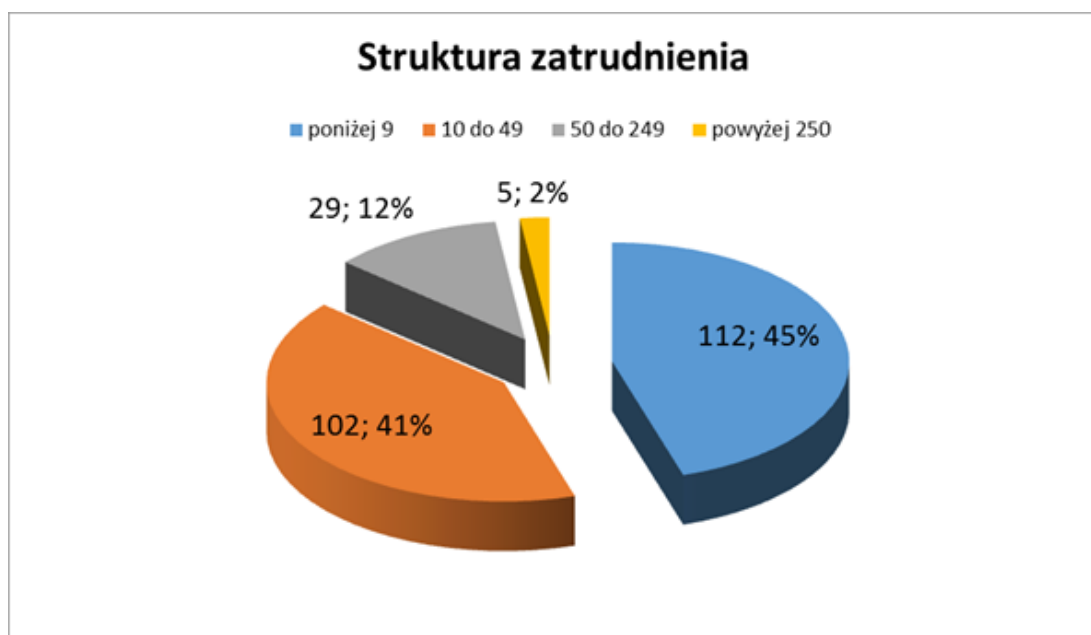
- i mieszanin chemicznych obowiązków wynikających z ustawy o substancjach i mieszaninach chemicznych i rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady,
- ✓ przestrzeganie przez podmioty wprowadzające do obrotu prekursory narkotyków grupy 2 i 3 obowiązków wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii i rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady,
 - ✓ przestrzeganie zakazu produkcji i obrotu środków zastępczych (dopalaczy) wynikającego z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii,
 - ✓ przestrzeganie przepisów dotyczących wprowadzania do obrotu produktów biobójczych i substancji czynnych oraz ich stosowania w działalności zawodowej,
 - ✓ przestrzeganie przepisów dotyczących wprowadzania do obrotu i stosowania oraz właściwości środków powierzchniowo czynnych i detergentów,
 - ✓ przestrzeganie przepisów dotyczących produkcji i wprowadzania do obrotu produktów kosmetycznych,
 - ✓ realizację przez pracodawców przepisów prawnych w zakresie narażenia zawodowego na czynniki rakotwórcze lub mutagenne.

IV.1. Charakterystyka nadzorowanego terenu

Pod nadzorem Inspekcji Sanitarnej powiatu mrągowskiego znajdowało się 248 zakładów. Lista ta jest w ciągu roku weryfikowana, a liczba zakładów objętych nadzorem zmienia się na skutek przekształceń, upadłości, bądź tworzenia się nowych jednostek gospodarczych. W roku 2023 w będących pod nadzorem zakładach zatrudnionych było 7438 osób.

W powiecie mrągowskim niezmiennie przeważają zakłady małe zatrudniające do 9 osób, stanowiące 45,0 % ogólnej liczby zakładów. Liczbowa przewaga zakładów małych od szeregu lat ma trwały charakter. Natomiast procentowy udział zakładów zatrudniających powyżej 49 osób w całej strukturze wynosi 12% z czego zaledwie 2% to zakłady zatrudniające powyżej 250 osób.

Rys. 1. Struktura zakładów wg wielkości zatrudnienia

Na terenie działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Mrągowie występują zakłady zaklasyfikowane do grup, które przedstawia zestawienie:

Numer Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD)	Nazwa grupowania	Liczba zakładów w ewidencji
01	Uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo, włączając działalność usługową	12
02	Leśnictwo i pozyskiwanie drewna	4
03	Rybacktwo	2
08	Pozostałe górnictwo i wydobywanie	1
10	Produkcja artykułów spożywczych	10
13	Produkcja wyrobów tekstylnych	3
14	Produkcja odzieży	1
16	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania	9
17	Produkcja papieru i wyrobów z papieru	0
18	Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	2
22	Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	3
23	Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	3
25	Produkcja metalowych wyrobów gotowych , z wyłączeniem maszyn i urządzeń	15
27	Produkcja urządzeń elektronicznych	2
28	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowanych	5
30	Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	2
31	Produkcja mebli	5
32	Pozostała produkcja wyrobów	1
35	Wytwarzanie i zaopatrywanie	3

36	Pobór , uzdatnianie i dostarczanie wody	1
37	Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	2
38	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów, odzysk surowców	6
41	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków	9
43	Roboty budowlane specjalistyczne	5
45	Handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi; naprawa pojazdów samochodowych	16
46	Handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi	17
47	Handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi	35
49	Transport lądowy oraz transport rurociągowy	0
52	Magazynowanie i działalność usługowa	1
53	Działalność pocztowa i kurierska	3
55	Zakwaterowanie	14
64	Finansowa działalność usługowa, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszów emerytalnych	7
65	Ubezpieczenia, reasekuracja oraz fundusze emerytalne, z wyłączeniem obowiązkowego ubezpieczenia społecznego	2
68	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	1
69	Działalność prawnicza, rachunkowo-księgowa i doradztwo podatkowe	1
71	Działalność w zakresie architektury i inżynierii; badania i analizy techniczne	2
72	Badania naukowe i prace rozwojowe	3
73	Reklama , badanie rynku i opinii publicznej	1
77	Wynajem i dzierżawa	2
81	Działalność usługowa związana z utrzymaniem porządku w budynkach i zagospodarowaniem terenów zieleni	0
84	Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	5
85	Edukacja	11
86	Opieka zdrowotna	8
87	Pomoc społeczna z zakwaterowaniem	2
91	Działalność bibliotek, archiwów, muzeów oraz pozostała działalność związana z kulturą	2
93	Działalność sportowa, rozrywkowa i rekreacyjna	0
94	Działalność organizacji członkowskich	1
96	Pozostała indywidualna działalność usługowa	7

Ze względu na fakt, że powiat mrągowski charakteryzują w większości placówki handlu hurtowego i detalicznego oraz zakłady o profilu produkcji rolno-spożywczym, drzewnym, meblarskim i produkcji wyrobów metalowych najczęściej występującym narażeniem zawodowym są czynniki szkodliwe; hałas, pył, związki chemiczne, wibracja.

IV.2.0. Analiza stanu sanitarno-higienicznego zakładów

Celem kontroli zakładów pracy jest m.in. ocena stanu sanitarnego uwzględniająca: organizację i stopień zabezpieczenia stanowisk pracy przed oddziaływaniem czynników szkodliwych i uciążliwych dla zdrowia, zaplecze higieniczno-sanitarne, wielkość tego zaplecza i jego niezbędne wyposażenie (szafki na odzież,

odpowiednie siedziska, umywalki, kabiny natryskowe itp.) wyposażenie pracowników w odzież roboczą i sprzęt ochrony osobistej, zaopatrzenie w środki czystości.

Natomiast głównym celem nadzoru sprawowanego przez organy Inspekcji Sanitarnej nad warunkami pracy jest ustalenie źródeł emisji czynników szkodliwych i uciążliwych, ich identyfikacja oraz wyeliminowanie bądź zminimalizowanie powodowanych przez nie negatywnych skutków zdrowotnych.

W związku z powyższym przeprowadzone kontrole sanitarne, mając przede wszystkim na uwadze szeroko pojętą profilaktykę chorób zawodowych, zmierzały do rozpoznania, oceny i ograniczenia zagrożeń zdrowotnych w środowisku pracy.

W roku 2023 skontrolowano **78** zakładów pracy.

W skontrolowanych zakładach najczęściej stwierdzano następujące uchybienia:

- brak aktualnych badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy,
- zapewnienia właściwego stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń socjalno-sanitarnych,
- zapewnienia właściwego stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń pracy,
- zapewnienia właściwych środków ochrony indywidualnej,
- przekroczenia normatywów higienicznych czynników szkodliwych dla zdrowia (NDS/N),

Szczegółową działalność kontrolno-represyjną PSSE przedstawia tabela nr 1 i 2

Tabela 1. Bieżący nadzór w powiecie mrągowskim

P(G)SSE	Liczba zakładów pracy skontrolowanych	Liczba kontroli	Liczba wydanych decyzji ogółem	W tym decyzji:		
				Unieruchamiających stanowisko /oddział / zakład pracy*	dotyczących poprawy warunków pracy	dotyczących badań i pomiarów czynników szkodliwych
1	2	3	4	5	6	7
Mrągowo	78	96	24	0	16	14

W 2023 r. pracownicy pionu higieny pracy PIS powiatu mrągowskiego przeprowadzili **kontrole w 78 zakładach.**

Ogółem wydano **24 decyzje** merytoryczne.

Wydane decyzje dotyczyły głównie poprawy warunków pracy w nadzorowanych zakładach w zakresie m. in.:

- *problematyki badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy* (głównie przeprowadzenia pomiarów czynników szkodliwych).

Wygezekwowanie od pracodawców obowiązku przeprowadzenia badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia, w konsekwencji wykazało przekroczenia normatywów higienicznych na stanowiskach pracy w 2 zakładach.

Nie wystawiono żadnej decyzji unieruchamiającej stanowisko/oddział/zakład pracy.

Tabela 2. Postępowanie egzekucyjne w powiecie mrągowskim

P(G)SSE	Liczba nałożonych mandatów	Kwota nałożonych mandatów	Liczba tytułów wykonawczych	Liczba postanowień o nałożeniu grzywny	Kwota nałożonych grzywien	Liczba ściągniętych grzywien	Liczba upomnień
Mrągowo	0	0	0	0	0	0	1

W roku 2023 nie nałożono żadnego mandatu karnego.

IV.2.1. Analiza narażenia zawodowego

Obrazem warunków pracy są wyniki badań czynników szkodliwych (chemicznych i fizycznych) dla zdrowia w środowisku pracy.

Pomiary w środowisku pracy, zgodnie z obowiązującymi przepisami, przeprowadzane są przez akredytowane laboratoria.

Badania i pomiary środowiskowe, tak jak w latach ubiegłych dotyczyły głównie następujących grup czynników:

- substancji chemicznych
- pyłów
- hałasu
- drgań

Zakłady, w których w 2023 występowały przekroczenia NDS/N czynników szkodliwych, wg działów PKD przedstawia tabela nr 3 (dotyczy również postępowań prowadzonych z lat poprzednich).

Tabela 3.

PKD	Opis działu	Przekroczenia NDS i NDN - liczba zakładów			
		Związki chemiczne	Pył	Hałas	Drgania
16	produkcja wyrobów z drewna z wyłączeniem mebli	-	-	2	-
22	produkcja wyrobów z tworzyw sztucznych	2	-	-	-
28	produkcja wyrobów metalowych gotowych	-	-	1	-
30	produkcja łodzi	1	-	-	-
31	produkcja mebli			1	

Informacje liczbowe dotyczące zakładów pracy, w których istniały przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia (NDS/NDN) w powiecie mrągowskim w 2023 roku oraz podejmowane działania PIS przedstawia tabela 4.

Tabela 4. Nadzór bieżący nad zakładami pracy

Z P(G)SSE	Liczba zakładów pracy w których stwierdz. przekrocz. NDS/NDN	Liczba pracowników pracujących w przekroczeniach				Liczba wydanych decyzji dot. obniżenia stężeń i natężeń czynników szkodliwych
		NDS/ NDN (ogółem)	NDS czyn. chemi- cznych	Pyły	NDN czyn. fizycznych	
Mrągowo	7	10	3	0	7	2

Z tabeli nr 4 wynika, iż najwięcej osób pracujących w przekroczeniach powyżej NDS/N narażonych jest na hałas (7 osób).

W skutek podjętych działań technicznych i organizacyjnych poprawiono warunki pracy w zakresie przekroczeń normatywów higienicznych pracownikom na 3 stanowiskach. Pozostałe postępowania w zakresie wyeliminowania istniejących przekroczeń dopuszczalnych normatywów kontynuowane są w roku bieżącym.

W roku 2023 wydano 2 decyzje dotyczących obniżenia stężeń i natężeń czynników szkodliwych i kontynuowano 5 postępowań na obniżenie stężeń i natężeń czynników szkodliwych w środowisku pracy.

Podjęte przez pracodawców działania techniczne to m.in.:

- wymiana i okresowe remonty posiadanych maszyn i urządzeń,

Działania organizacyjne podjęte przez pracodawców:

- ograniczenie czasu ekspozycji, w tym również stosowanie przerw w pracy,
- rotacja pracowników na stanowiskach pracy,
- oznakowanie stref nadmiernego hałasu,
- opracowanie i wdrożenie programu organizacyjno-technicznego zmierzającego do ograniczenia narażenia na przekroczony hałas i drgania mechaniczne,
- zastosowanie rozwiązań organizacyjnych polegających na usytuowaniu i zorganizowaniu stanowisk pracy tak, aby pracownicy zatrudnieni na innych stanowiskach nie byli narażeni na te czynniki,
- szkolenie i informowanie pracowników o występującym narażeniu,
- wyposażenie pracowników w odpowiednio dobrane środki ochrony indywidualnej.

Poprawa innych warunków pracy – nie związanych z przekroczeniami NDN i NDS dotyczyła najczęściej wyegzekwowania poprzez działania kontrolno-represyjne prawidłowych, zgodnych z obowiązującymi przepisami pomieszczeń pracy oraz pomieszczeń higieniczno- sanitarnych i ich prawidłowego wyposażenia.

Na terenie powiatu liczba zakładów o szczególnym zagrożeniu (wg kryteriów ustalonych przez WSSE tj. co najmniej 5-cio krotne przekroczenia NDS/N czynników szkodliwych występujących w środowisku pracy i/lub narażenie na czynniki rakotwórcze lub mutagenne na koniec roku 2023 wynosiła 22. Łączna liczba osób narażonych w zakładach o największych zagrożeniach zawodowych wynosi obecnie

119 osób i 57 osób pracujących w kontakcie (badania środowiskowe wykazały krotność NDS czynnika poniżej 0,1).

Zakłady umieszczone w w/w wykazie znajdują się pod szczególnym nadzorem PIS i obligatoryjnie kontrolowane są corocznie.

W 2023 roku, w ramach nadzoru nad obowiązkiem wykonywania badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy, wystawiono łącznie 16 decyzji nakazujących, w których nakazy dotyczyły przede wszystkim:

- braku aktualnych badań i pomiarów czynników szkodliwych – 48 nakazów,
- przekroczeń NDS i NDN czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy – 2 nakazy,

W dalszym ciągu szczególnej troski wymagają małe i średnie przedsiębiorstwa, które przeważają w strukturze gospodarczej powiatu.

Wyniki kontroli jednoznacznie wskazują na występowanie i niestety utrzymywanie się w tych przedsiębiorstwach nieprawidłowości w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny.

Niezbędnym elementem pracy pionu higieny pracy stało się zatem oprócz działań kontrolnych, rozwijanie działań prewencyjnych, stosowanie środków doradczych informacyjnych, szczególnie przy wdrażaniu nowych przepisów, których zastosowanie sprawia trudności pracodawcom i służbom bhp.

IV.3.0. Nadzór nad substancjami i mieszaninami chemicznymi, prekursorami oraz produktami biobójczymi

Nadzór Inspekcji Sanitarnej powiatu mrągowskiego w zakresie przestrzegania przepisów ustawy o substancjach i mieszaninach chemicznych, sprawowanie nadzoru nad substancjami i mieszaninami chemicznymi w związku z obowiązywaniem rozporządzenia nr 1907/2006 REACH i rozporządzenia nr 1272/2008 CLP, ustawy o produktach biobójczych oraz nadzór nad prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3 prowadzony był w zakładach pracy oraz u wprowadzających je do obrotu.

IV.3.1. Wprowadzanie do obrotu substancji i mieszanin chemicznych

W 2023 roku Sekcja Higieny Pracy obejmowała nadzorem 10 obiektów wprowadzających do obrotu substancje i mieszaniny chemiczne. W ramach nadzoru wykonano 12 kontroli sanitarnych. W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

IV.3.2. Stosowanie w działalności zawodowej substancji i mieszanin chemicznych

Na terenie powiatu mrągowskiego w 2023 roku objęto nadzorem 56 zakładów stosujących w działalności zawodowej substancje i mieszaniny chemiczne. Przeprowadzono w tym zakresie 58 kontroli sanitarnych, które nie wykazały uchybień.

IV.3.3. Prekursory narkotyków Kat. 2 i 3

W 2023r. objęto nadzorem 8 zakładów stosujących prekursory (kat. 3 i 2) i 3 podmioty wprowadzające je do obrotu. Wykonano w tym zakresie 11 kontroli. Przeprowadzone kontrole nie wykazały uchybień.

IV.3.4. Środki zastępcze

Państwowa Inspekcja Sanitarna prowadzi - nieustannie od 2010r. - działania na rzecz zapobiegania stosowania środków zastępczych popularnie zwanych „dopalaczami”. Prowadzony jest stały monitoring terenu powiatu pod względem nielegalnego obrotu środkami zastępczymi. Monitoring obecności na rynku środków zastępczych (dopalaczy) prowadzony jest poprzez kontrole obiektów stacjonarnych (sklepy i inne), kontrole przeprowadzane na skutek zgłoszonych interwencji, kontrole przeprowadzone na skutek zgłoszeń podejrzeń o obrocie środkami zastępczymi uzyskanych od Policji.

W roku 2023 przeprowadzono w tym zakresie 2 kontrole, które nie wykazały uchybień.

Ponadto prowadzony jest monitoring zatruc środków zastępczymi.

IV.3.5. Produkty biobójcze

W powiecie mrągowskim nie istnieje żaden producent ani importer produktów biobójczych.

W 2023r. przeprowadzono 19 kontroli sanitarnych w 19 zakładach stosujących w swojej działalności produkty biobójcze i 11 kontroli u 9 wprowadzających je do obrotu.

Przeprowadzone kontrole nie wykazały uchybień.

W 2023 r. w ramach realizacji fazy operacyjnej projektu REACH-EN-FORCE (REF-11), którego głównym celem jest kontrola informacji zawartych w kartach charakterystyki substancji chemicznych i ich mieszanin, zgodnie z nowymi wymogami załącznika II do rozporządzenia REACH zmienionego rozporządzeniem (UE) 2020/878, dokonano kontroli jednego podmiotu.

W wyniku kontroli sporządzono protokół oraz wypełniono kwestionariusz projektu i przesłano do WSSE w Olsztynie.

IV.4. Substancje, mieszaniny, czynniki lub procesy rakotwórcze lub mutagenne w środowisku pracy

W 2023 r. w zakresie narażenia na czynniki rakotwórcze i mutagenne objęto nadzorem 23 zakłady. Znaczna liczba zakładów jest skutkiem zmiany przepisów. Po zmianie przepisów, prace związane z narażeniem na pyły drewna oraz prace związane z narażeniem krzemionkę krystaliczną – frakcję respirabilną powstającą w trakcie pracy ujęto w wykazie czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym.

Przeprowadzone w tym zakresie kontrole, wykazały brak aktualnych badań i pomiarów szkodliwego dla zdrowia czynnika o działaniu rakotwórczym (pył drewna) na stanowiskach pracy. Wydano 3 decyzje nakazujące.

W 2 zakładach wykonano. W 1 zakładzie postępowanie kontynuowane jest w roku bieżącym.

W nadzorowanych zakładach występuje pył drewna, krystaliczna krzemionka, epoksyetan, formaldehyd oraz siarczan VI niklu II sześciowodny, chlorku niklu II sześciowodny, ELPELYT SB 45 (formaldehyd). W warunkach narażenia

zawodowego na czynniki rakotwórcze i mutagenne zatrudnionych jest 119 pracowników i 57 pracowników pracujących w kontakcie (badania środowiskowe wykazały krotność NDS czynnika poniżej 0,1).

Zakłady te znajdują się w wykazie zakładów o szczególnym zagrożeniu i są pod szczególnym nadzorem Inspekcji Sanitarnej.

Ponadto w 2023r. dokonano kontroli w trakcie prac powodujących kontakt z azbestem pracowników firmy, która zgłosiła do PPIS w Mrągowie zamiar przeprowadzenia prac w kontakcie z azbestem na terenie powiatu mrągowskiego. Firma wykonywała prace polegające na usuwaniu płyt cementowo-azbestowych z dachu budynku gospodarczego w miejscowości Goleń. Pracownikom zabezpieczono odzież ochronną, środki ochrony indywidualnej oraz zapewniono możliwość korzystania z dostępu do wody bieżącej. Teren prac oznakowano a usunięte płyty zabezpieczono i oznakowano.

IV.5. Produkty kosmetyczne

Sekcja Higieny Pracy PSSE W Mrągowie obejmuje nadzorem produkty kosmetyczne. W 2023 r. objęto nadzorem jeden zakład, który ujęty został w wykazie zakładów wytwarzających produkty kosmetyczne. Nie dokonano w 2023 r. kontroli ponieważ, zakład nie rozpoczął jeszcze działalności produkcyjnej.

W ewidencji zakładów znajduje się 5 obiektów zajmujących się obrotem produktów kosmetycznych. W 2023 r. dokonano kontroli w tych obiektach.

W wyniku przeprowadzonych kontroli w jednym obiekcie stwierdzono w obrocie produkty kosmetyczne zawierające w swoim składzie Lilial lub Lyril, które objęte są zakazem stosowania w produktach kosmetycznych zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1223/2009 z dnia 30 listopada 2009r.

W wyniku podjętych działań wydano decyzję nakazującą dotyczącą wycofania z obrotu zakwestionowanych produktów kosmetycznych w których znajdowały się substancje zakazane stosowaniem. Strona wycofała w/w produkty kosmetyczne z obrotu. W roku bieżącym kontynuowane jest postępowanie administracyjno-egzekucyjne.

IV.6. Biologiczne czynniki szkodliwe w środowisku pracy

Na terenie powiatu mrągowskiego w 2023r. dokonano kontroli 39 zakładów, w których występuje narażenie na szkodliwe czynniki biologiczne.

W wyniku podjętych działań nie stwierdzono nieprawidłowości.

W zakładach będących pod nadzorem PSSE w Mrągowie w warunkach narażenia na szkodliwe czynniki biologiczne pracuje 1109 pracowników, z czego 415 zatrudnionych jest w warunkach narażenia na działanie czynników biologicznych zakwalifikowanych do grupy 3. Narażenia pracowników na czynniki biologiczne zakwalifikowane do grupy 4 nie stwierdzono.

W kontrolowanych zakładach narażenie wynika z niezamierzonego użycia czynnika biologicznego a pracodawcy zapewniają środki zapobiegawcze przewidziane dla szkodliwego czynnika biologicznego zakwalifikowanego do najwyższej grupy zagrożenia, określonego w dokumentacji oceny ryzyka zawodowego (klasyfikacja i wykaz). W przypadku ujęcia w wykazie czynników zakwalifikowanych do grupy 3

pracodawcy prowadzą rejestry prac i pracowników pracujących w narażeniu na te czynniki.

W 2023r. stwierdzono 1 przypadek choroby zawodowej wynikający z narażenia na szkodliwe czynniki biologiczne w środowisku pracy.

W wyniku działań inspekcji w nadzorowanych zakładach egzekwowano opracowanie dokumentacji oceny ryzyka zawodowego z uwzględnieniem narażenia na szkodliwe czynniki biologiczne, z którą zapoznano pracowników. Identyfikacja zagrożeń zawodowych w środowisku pracy pozwala na dobór właściwych środków zapobiegawczych celem ochrony zdrowia pracowników.

W kontrolowanych zakładach prowadzone są rejestry zachorowań na choroby zawodowe i podejrzeń o takie choroby oraz rejestry prac i pracowników, tam gdzie występuje narażenie na czynniki biologiczne zakwalifikowane do grupy 3 lub 4.

Podczas przeprowadzonych kontroli sanitarnych informowano pracodawców o dostępności i zasadności szczepień ochronnych.

Profilaktyka medyczna

Na bieżąco przeprowadzane są badania profilaktyczne pracowników – wstępne, okresowe, kontrolne.

IV.7. Choroby zawodowe

Jednym z ważniejszych elementów w działalności Inspekcji Sanitarnej jest by sprawowany nadzór nad zakładami pracy obejmował problematykę zapobiegania chorobom zawodowym.

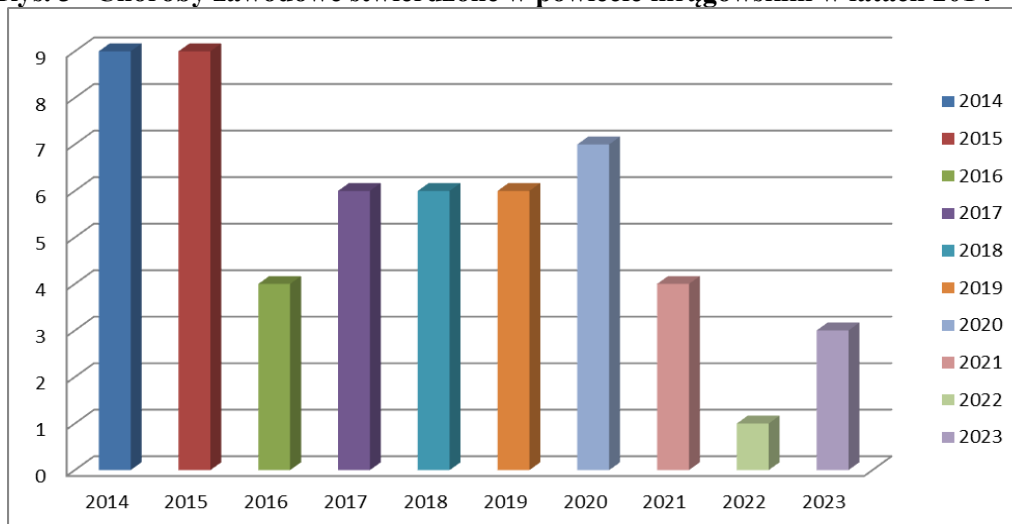
Następstwem pracy w warunkach szkodliwych dla zdrowia mogą być choroby zawodowe.

W 2023 r. w powiecie mrągowskim przeprowadzono 7 postępowań w sprawie chorób zawodowych. W wyniku przeprowadzonych postępowań wydano 3 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej i 2 o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej. Pozostałe postępowania pozostają w toku.

W 2023r. u zatrudnionych z powiatu mrągowskiego stwierdzono 3 choroby zawodowe, w roku 2022 stwierdzona była 1 choroba zawodowa.

Choroby zawodowe stwierdzane u pracowników zatrudnionych w zakładach pracy z terenu powiatu mrągowskiego na przestrzeni ostatnich 10 lat przedstawia rys.3.

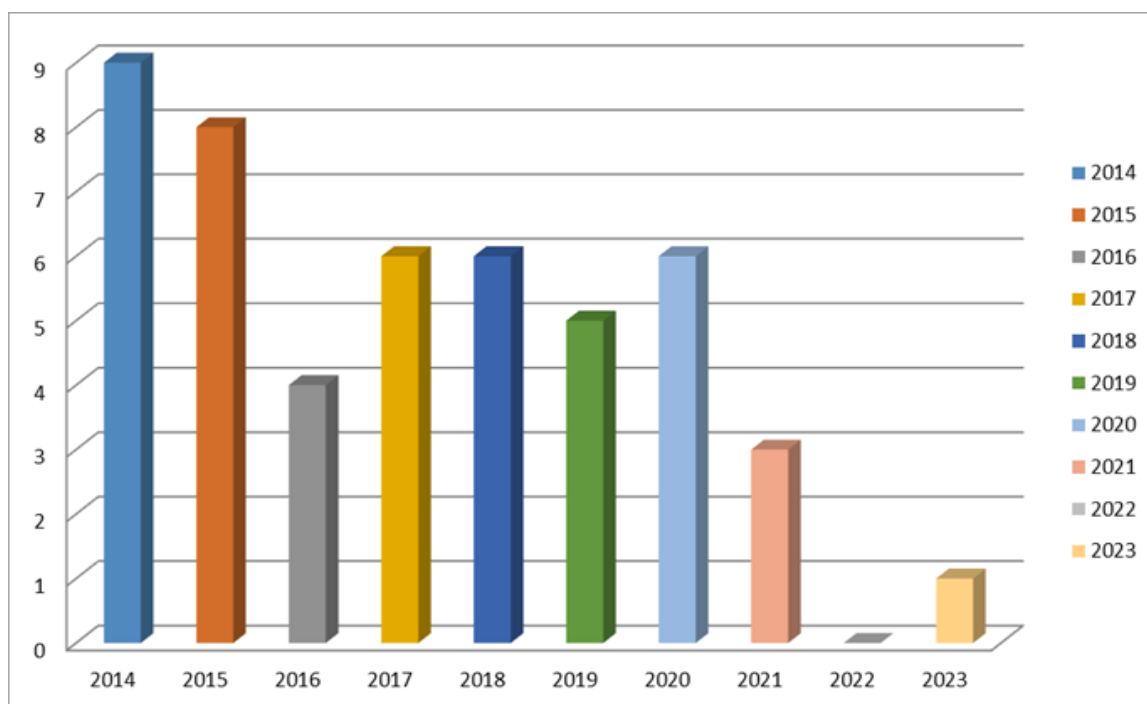
Rys. 3 Choroby zawodowe stwierdzone w powiecie mrągowskim w latach 2014 – 2023

W 2023r. stwierdzono 3 choroby zawodowe. W dwóch przypadkach były to choroby narządu głosu u nauczycieli, a w jednym przypadku COVID 19 u pielęgniarki.

Z analizy danych od 2014 roku wynika, że najczęściej stwierdzane są zachorowania na choroby zakaźne lub inwazyjne albo ich następstwa (pozycja 26 wykazu chorób zawodowych z 2009 r.)

Rys. 4. Choroby zawodowe - zachorowania na choroby zakaźne lub inwazyjne albo ich następstwa (poz. 26 wykazu) stwierdzone w powiecie mrągowskim w latach 2014 – 2023

Spośród czynników wywołujących choroby zawodowe w powiecie mrągowskim największy udział mają czynniki biologiczne. Endemiczny charakter województwa warmińsko – mazurskiego pod względem zachorowań na boreliozę jest powodem odnotowywania wysokich wskaźników zapadalności na tą jednostkę chorobową rozpatrywaną również jako choroba zawodowa (głównie dotyczy to pracowników leśnych i rolników).

IV.8. Współpraca z instytucjami i innymi organami

Współpraca PPIS instytucjami/organami ukierunkowana była na koordynację podejmowanych działań oraz doskonalenie przepływu i wykorzystywania informacji posiadanych przez poszczególne urzędy i instytucje.

Do **Państwowej Inspekcji Pracy** na bieżąco przekazywane są wydane przez PPIS w Mrągowie decyzje dotyczące chorób zawodowych pracowników zatrudnionych w nadzorowanych zakładach pracy.

Podczas czynności kontrolnych wykonywanych w kontrolowanych zakładach pracy, wymieniane są informacje dotyczące poprawy warunków pracy i zapobiegania

chorobom zawodowym związanym z warunkami pracy w zakładach, poprzez konfrontację protokołów o naruszeniu przepisów. PIP w ramach współdziałania niektórych organów w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy informuje o stwierdzonych podczas kontroli nieprawidłowościach w zakresie wprowadzania do obrotu substancji i preparatów chemicznych w celu wykorzystania ich zgodnie z kompetencjami PIS.

Współpraca ze **szkołą medycyny pracy** opiera się głównie na wzajemnym przekazywaniu informacji z zakresu narażenia zawodowego osób ubiegających się o chorobę zawodową.

IV.9. Promocja zdrowia w zakładach pracy

W 2023r. podczas kontroli zakładów pracy kontynuowano nadzór w zakresie przestrzegania zakazu palenia wyrobów tytoniowych. Z przeprowadzonych kontroli wynika, że w zakładach przestrzegany jest zakaz palenia wyrobów tytoniowych, w tym nowatorskich i elektronicznych.

Ponadto pracownicy Sekcji Higieny Pracy PSSE w Mrągowie podczas wykonywania czynności kontrolnych w nadzorowanych zakładach pracy zwracają uwagę pracodawców na fakt, iż to oni poprzez swoje działania w stosunku do zatrudnianych pracowników promując zdrowie, tworzą i modyfikują środowisko pracy tak, by nie zagrażało zdrowiu, ale również oddziaływało pozytywnie na stan zdrowia.

Celem promocji zdrowia w środowisku pracy jest rozwijanie postaw odpowiedzialności za własne zdrowie w miejscu pracy, a nie jedynie wymagania przestrzegania przepisów.

IV.10. Wnioski końcowe

Zachowanie bezpieczeństwa chemicznego oraz niekorzystne oddziaływanie szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w środowisku pracy wymaga stałego nadzoru nad warunkami zdrowotnymi zatrudnionych celem ochrony ich zdrowia i zapobiegania chorobom zawodowym.

V. HIGIENA DZIECI I MŁODZIEŻY

V.1. Nadzór nad placówkami

Liczba placówek pod nadzorem: ogółem 74, w tym:

- 50 stałych placówek nauczania i wychowania;
- 19 placówek letniego wypoczynku dzieci i młodzieży;
- 5 placówek zimowego wypoczynku.

Ogólna liczba kontroli: 134, w tym:

✓ w stałych zakładach nauczania i wychowania - ogółem 45 kontroli, w tym:

- kontroli kompleksowych – 34;
- kontroli tematycznych – 5;
- kontroli sprawdzających – 5;

- inne – 1;
 - opinie – 2 (dot. zmiany sposobu nauczania).
- ✓ w placówkach sezonowego wypoczynku - ogółem 89 kontroli kompleksowych, w tym:
- 75 kontroli wypoczynku letniego;
 - 14 kontroli wypoczynku zimowego.

Nadzór nad placówkami (porównawczo z 2022 rokiem)

Placówki	Liczba nadzorowanych placówek		Liczba przeprowadzonych kontroli w placówkach	
	2022	2023	2022	2023
Żłobki	5	5	4	6
Przedszkola	12	13	12	12
Szkoły Podstawowe	18	15	21	17
Zespoły Szkół	5	4	3	6
Liceum Ogólnokształcące	2	2	1	1
Inne placówki nauczania i wychowania (Warsztaty OHP, Ośrodek Szkolenia i Wychowania OHP, Szkoła Muzyczna, Młodzieżowy Dom Kultury, OREW, Świetlica Środowiskowa, Placówka Wsparcia Dziennego)	8	8	4	3
Letniego wypoczynku (liczba turnusów)	214	217	77	75
Zimowego wypoczynku (liczba turnusów)	12	14	4	14
Ogółem	276	278	126	134

UWAGI:

W powiecie mrągowskim nie wszystkie przedszkola spełniają normy dotyczące m. in. wysokości pomieszczeń, gdyż swoją działalność podjęły wiele lat temu, kiedy nie obowiązywały obecne przepisy.

Przeprowadzone kontrole w placówkach dotyczyły:

- ✓ przestrzegania wymagań higienicznych i zdrowotnych;
- ✓ higienicznej oceny rozkładów zajęć lekcyjnych;
- ✓ dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii;
- ✓ pomiaru obciążenia uczniów tornistrami/plecakami w szkołach podstawowych.

V.2. Stan techniczno-sanitarny placówek nauczania i wychowania

W celu uzyskania poprawy stanu sanitarno – technicznego/higienicznego nadzorowanych obiektów, w 2023 roku wystawiono 6 decyzji nakazujących, 7 decyzji płatniczych, 2 decyzje przedłużające, 1 umarzającą oraz 1 wygaszającą.

Decyzje nakazujące dotyczyły m.in.:

- ✓ brak osłon na grzejnikach centralnego ogrzewania w oddziałach przedszkolnych;
- ✓ brak ciepłej bieżącej wody w pomieszczeniach sanitarno-higienicznych;
- ✓ uszkodzona oraz niezabezpieczona piaskownica na placu zabaw;
- ✓ zły stan techniczny bloku sportowego (futryny do przebieralni, uszkodzone ściany w szatni, uszkodzone ławki z licznymi ubytkami oraz wieszaki na odzież);
- ✓ zły stan techniczny wykładzin na korytarzach.

V.3. Warunki pobytu dzieci i młodzieży w placówkach nauczania i wychowania

Badania środowiskowe

V.3.1. Ocena higieny procesu nauczania i wychowania

W celu egzekwowania właściwych z punktu widzenia higieny pracy ucznia warunków w środowisku szkolnym przeprowadzono badanie środowiskowe dotyczące higienicznej oceny rozkładów zajęć lekcyjnych.

Rozkłady zajęć lekcyjnych

Badania dotyczące higienicznej oceny rozkładów lekcyjnych przeprowadzono w 10 placówkach oświatowych. Należy stwierdzić, że przy konstruowaniu rozkładów zajęć lekcyjnych brane są pod uwagę zasady higieny pracy umysłowej uczniów. Przeprowadzona ocena rozkładu zajęć lekcyjnych wykazała, iż we wszystkich badanych oddziałach zasady higieny pracy umysłowej zostały uwzględnione. Prawdłowo ułożony rozkład zajęć lekcyjnych wpływa na: możliwości psychofizyczne dzieci i młodzieży, a tym samym na jakość pracy uczniów na przestrzeni całego tygodnia i osiągnane wyniki w nauce. Zgodnie z §4 Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach z dnia 31 grudnia 2002r. plan zajęć dydaktyczno – wychowawczych powinien uwzględniać potrzebę równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia.

Rodzaj placówek		Ocenie poddano rozkład zajęć szkolnych		Nieprawidłowe stwierdzono	
		Liczba placówek	Liczba oddziałów	Liczba placówek	Liczba oddziałów
Szkoły podstawowe	samodzielnie funkcjonujące	10	88	-	-
OGÓŁEM		10	88	-	-

V.3.2. Ergonomia oraz badanie oceny obciążenia uczniów tornistrami

W 2023 roku przeprowadzono także ocenę dostosowania mebli szkolnych i przedszkolnych do warunków antropometrycznych uczniów i przedszkolaków oraz ocenę obciążenia uczniów tornistrami.

- a) **Ergonomia** – Jednym z ważniejszych działań profilaktycznych jest zapewnienie uczniom stanowiska pracy dostosowanego do wzrostu, zapewniającego maksymalny komfort w procesie uczenia się, a jednocześnie niepowodującego skutków ubocznych w postaci powstawania wad postawy. Badanie przeprowadzono w 2 placówkach (2 szkoły podstawowe). Badaniem objęto ogółem 16 oddziałów – 143 dzieci. Przeprowadzona analiza wykazała, że w jednej z kontrolowanych placówek w 3 oddziałach, 8 stanowisk było źle dobranych do wzrostu ucznia.
- b) **Tornistry** – badanie przeprowadzono w 2 szkołach (miejska i wiejska). Łączna liczba oddziałów objętych badaniem to 34 – liczba dzieci 591. Zgodnie z zaleceniami Głównego Inspektoratu Sanitarnego, waga tornistra/plecaka nie powinna przekraczać 10-15% masy ciała dziecka. Rzeczywistość pokazuje jednak, że plecaki są nawet cztery razy cięższe. Ciężar niektórych tornistrów uczniów klas I-III szkoły podstawowej przekraczał dopuszczalne normy pomimo pozostawiania podręczników i przyborów szkolnych w szafkach. Tornistry niektórych uczniów były ciężkie a dodatkowo jeszcze obciążone podwójnymi piórnikiem oraz termosami z ciepłymi napojami i butelkami z wodą. Tornistry uczniów klas IV-VI obciążone były dużą ilością podręczników i zeszytów oraz ciężkich lektur. Zwracano uwagę uczniom na konieczność pozostawiania niektórych podręczników, lektur w wyznaczonych szafkach udostępnionych przez szkołę.

V.4. Zmiany w infrastrukturze nadzorowanych placówek

Rodzaj placówki		Liczba placówek								
		nowo oddanych w nowych obiektach	nowo otwartych w obiektach istniejących	Istniejących przeniesionych do nowych obiektów lub z rozbudowaną bazą dydaktyczną	zlikwidowanych	po remontach generalnych	z nowo oddanymi obiektami sportowymi	z modernizowanymi blokami sportowymi	z nowo otwartymi blokami żywienia	z modernizowanymi blokami żywienia
		1	2	3	4	5	6	7	8	9
Żłobki	01	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Przedszkola	02	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Szk. Podst.	03	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Licea	04	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Technika	05	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zas. Szk. Zaw.	06	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zespoły Szkół	07	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Szk. Wyższe	08	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe placówki	09	-	-	-	-	-	-	-	-	-
OGÓŁEM:	10	-	-	-	1	-	-	-	-	-

Uwagi:

Kolumna 4 wiersz 07: Zespół Oświatowo Sportowy „BAZA” w Mrągowie.

V.5. Dodatkowe, istotne informacje, dotyczące warunków pobytu dzieci i młodzieży w placówkach oświatowo-wychowawczych

✓ Zmianowość:

Skontrolowane placówki oświatowo-wychowawcze w 2023 roku prowadziły zajęcia w systemie jednonazmianowym (**16 placówek**). W danym roku żadna placówka nie odbywała nauczania zdalnego.

Natomiast w 2022 roku PSSE w Mrągowie wydało 3 pozytywne opinie dot. nauczania zdalnego w szkołach ze względu na pandemię koronawirusa SARS-CoV-2:

- Zespół Szkół Specjalnych w Mrągowie (2 opinie);
- Publiczne Przedszkole Bajka w Mrągowie.

Większość placówek oświatowo-wychowawczych w 2022 roku prowadziła zajęcia w systemie jednonazmianowym.

✓ Mikroklimat w pomieszczeniach - warunki nie uległy zmianie w stosunku do 2022r.

Liczba placówek, w których stwierdzono nieodpowiednią temperaturę: **Brak**.

Liczba placówek, w których dokonywano pomiarów wilgotności powietrza: **Brak**.

✓ Dowożenie dzieci do szkół

Liczba szkół, do których dowożone są dzieci – 11.

Dojazdy dzieci do szkół w 2 gminach (6 szkół) w większości oparte są na środkach komunikacji państwowej (PKS). W 2 pozostałych gminach 6 szkół posiada do dyspozycji gminne środki transportu w celu dowożenia dzieci, w związku z czym czas oczekiwania uczniów po skończonych zajęciach jest zminimalizowany. We wszystkich szkołach dla dzieci dojeżdżających zorganizowane są zajęcia świetlicowe oraz opieka nauczycieli.

✓ Dożywianie w szkołach

Posiłek w szkole stanowi niezbędny element racjonalnego żywienia warunkujący prawidłowy rozwój dziecka, jego dobre samopoczucie oraz zdolność do pracy. Dlatego też podobnie jak w latach ubiegłych szkoły na terenie powiatu organizują dożywianie uczniów w formie obiadów: II-wu daniowych i I-dno daniowych. Po przeprowadzonych kontrolach kompleksowych, stwierdzono, że posiłki przygotowywane są na miejscu w 7 placówkach, natomiast dowożone są także do 7 placówek (dot. szkół podstawowych, liceów ogólnokształcących, zespołów szkół).

Wydawanie ciepłych posiłków dot. szkół podstawowych, liceów ogólnokształcących, zespołów szkół					
Liczba placówek			Liczba dzieci i młodzieży korzystających		
ogółem	obiady pełne	posiłki jednodaniowe	ogółem	z obiadów pełnych	z posiłków jednodaniowych
21	14	3	1481	1319	162

Istotną formą pomocy dzieciom z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej jest dofinansowanie posiłków przez ośrodki pomocy społecznej, z którego w ubiegłym roku skorzystało 364 uczniów.

V.6. Wypoczynek dzieci i młodzieży

Powiat mrągowski jest atrakcyjny turystycznie, w związku z czym w 2023 roku gościł 644 uczestników placówek zimowego oraz 10 817 uczestników placówek letniego (liczba uczestników skontrolowanych 4051) wypoczynku dzieci i młodzieży organizowanych w formie półkolonii, obozów sportowych oraz obozów pod namiotami. Organizatorzy zgłaszali organizację wypoczynku do Kuratorium Oświaty właściwego ze względu na miejsce zamieszkania organizatora. Nadzór nad wypoczynkiem dzieci i młodzieży prowadzono na podstawie elektronicznej bazy wypoczynku zamieszczonej na stronie internetowej Kuratorium Oświaty.

Ogółem w 2023 roku zgłoszono organizację 14 turnusów zimowego oraz 217 turnusów letniego wypoczynku dla dzieci i młodzieży. Zgłoszone wypoczynki objęto nadzorem.

Dbając o zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu uczestnikom wypoczynku przeprowadzono ogółem:

- 14 kontroli zimowego wypoczynku;
- 75 kontroli letniego wypoczynku.

Podczas kontroli sprawdzano, m.in. przestrzeganie przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w stosunku do pomieszczeń i sprzętu używanego w placówce; utrzymanie należytego stanu higienicznego nieruchomości oraz oceniano przestrzeganie przepisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

Podczas trwania letniego wypoczynku dzieci i młodzieży odnotowano 2 skargi na Hotel Mrągowo INC Sp. z o.o. oraz na Ośrodek Szkolenia i Wychowania OHP w Mrągowie. W oby przypadkach dokonano kontroli interwencyjnych.

Kontrola w Hotelu Mrągowo INC Sp. z o.o. dot. podejrzenia zatrucia pokarmowego u dzieci i młodzieży przybywających w ww. obiekcie. Podczas interwencji w Hotelu Mrągowo INC Sp. z o.o. przeprowadzono dochodzenie epidemiologiczne oraz dokonano kontroli kuchni. Do badań laboratoryjnych pobrano wymazy sanitarne z naczyń i sprzętu kuchennego, prób żywności oraz próby wody. Pobrano także próby kału od uczestników turnusu, dokonano badań w kierunku obecności wirusów (rotawirusy, adenowirusy, norowirusy). Nie udało się ustalić czynnika etiologicznego i źródła zakażenia. Poziom przekroczeń stwierdzony podczas badań laboratoryjnych wymazów sanitarnych oraz kontrolnych prób posiłków był niewielki i prawdopodobnie nie był przyczyną wystąpienia objawów ze strony przewodu pokarmowego. Biorąc pod uwagę, że w hotelu żywiono ok. 869 osób, a objawy chorobowe wystąpiły u 6 uczestników turnusów wypoczynku, nie można wykluczyć innej przyczyny objawów gastrycznych, np. intensywne zajęcia sportowe, kąpiele w jeziorze.

Druga interwencja dot. Ośrodka Szkolenia i Wychowania w Mrągowie. Skarżący poinformował, że pokoje w placówce utrzymane są brudno, kabiny prysznicowe oraz zasłony są zagrzybione i brudne, deski klozetowe w toalecie zniszczone, brudne.

Dokonano kontroli wspólnie z pracownikiem HŻŻ. W stosunku do właściciela placówki wszczęto postępowanie administracyjne. Bez mandatu. Przeprowadzono kontrolę sprawdzającą – wszystkie nieprawidłowości bieżące zostały usunięte.

W roku 2024 kontrole oraz nadzór sanitarny będą przeprowadzane wzorem lat poprzednich.

VI. ZWALCZANIE CHORÓB ZAKAŻNYCH

Nadzór epidemiologiczny to jeden z kluczowych obszarów działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej, który realizuje zadania w zakresie: nadzoru nad chorobami zakaźnymi, nadzoru nad obiektami leczenia zamkniętego i otwartego, a także nadzoru nad szczepieniami ochronnymi. W ramach powyższego nadzoru m.in. prowadzona jest analiza sytuacji epidemiologicznej zachorowań na choroby zakaźne wśród mieszkańców powiatu mrągowskiego, a także działania ukierunkowane na zwalczanie i zapobieganie chorob zakaźnych, prowadzony jest stały nadzór nad stanem sanitarno-technicznym podmiotów działalności leczniczej oraz przestrzeganiem procedur zapobiegających wystąpieniu zakażeń. Do zadań PIS należy także sprawowanie kontroli nad wykonywaniem szczepień ochronnych, jak również udział w procesie dystrybucji szczepionek do punktów szczepień.

Inspekcja Sanitarna w Mrągowie prowadzi stały monitoring sytuacji sanitarno-epidemiologicznej powiatu. Rejestracja zgłoszonych zachorowań na choroby zakaźne odbywa się w oparciu o aktualne definicje przypadków chorób zakaźnych opracowane przez Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego – Państwowy Zakład Higieny (NIZP-PZH) na potrzeby nadzoru epidemiologicznego.

W ramach identyfikowania różnorodnych zagrożeń zdrowotnych dla społeczności lokalnej Państwowa Inspekcja Sanitarna włączona jest do funkcjonujących centralnych systemów monitorowania systemu epidemiologicznego w skali krajowej, które są realizowane poprzez prowadzenie:

- systemu rejestracji wywiadów epidemiologicznych SRWE,
- rejestru ognisk epidemicznych ROE,
- elektronicznego systemu nadzoru nad szczepionkami ESND (e-szczepionka)

VI.1. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych

Sytuację epidemiologiczną chorób zakaźnych w powiecie mrągowskim można określić jako stabilną.

Podstawą oceny sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych były dane liczbowe o zachorowaniach na choroby zakaźne pochodzące ze zgłoszeń wszystkich podmiotów prowadzących działalność leczniczą na terenie powiatu. Obowiązek ten wynika z Ustawy z dnia 5 grudnia 2008 roku o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi. Zgłaszanie zachorowań/podejrzeń zachorowań na choroby zakaźne pozwala na śledzenie sytuacji epidemiologicznej oraz podejmowanie działań przeciwepidemicznych i zapobiegawczych. Na jej podstawie sporządzane są

sprawozdania statystyczne: dwutygodniowe, kwartalne, roczne o zachorowaniach na choroby zakaźne, zakażeniach i zatruciach MZ-56. Przepisy ustawy stosuje się do zakażeń i chorób zakaźnych, których wykaz jest określony w załączniku nr 1 do w/w ustawy. Analiza sytuacji epidemiologicznej powiatu mławowskiego w roku 2023 została oparta na danych zawartych w sprawozdaniu MZ-56 o zachorowaniach na choroby zakaźne, zakażeniach i zatruciach oraz na sprawozdaniu o zachorowaniach i podejrzeniach zachorowań na grypę MZ-55.

W 2023r. również kontynuowano działania zapobiegawcze związane z ograniczeniem ryzyka zakażenia oraz rozprzestrzeniania się nowych zakażeń COVID-19.

W 2023 roku do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej zgłoszono:

- 1156 przypadków zachorowań i podejrzeń zachorowań na choroby zakaźne, w tym 445 przypadków zakażeń SARS-CoV-2
- 97 przypadków pogryzień przez zwierzęta,
- 6394 zachorowania na grypę i zachorowań grypopodobnych.
- 31 przypadków grypy potwierdzonej testem antygenowym
- 217 osób hospitalizowano z powodu chorób zakaźnych, w tym 81 osób z powodu zakażenia SARS-CoV-2
- 7 zgonów z powodu choroby zakaźnej, w tym w 4 przypadkach jedną z przyczyn zgonu był COVID-19.

Ogółem przeprowadzono 622 dochodzenia epidemiologiczne. Dochodzenia przeprowadzane były w tych jednostkach chorobowych, w których wymagane jest: •ustalenie źródła zakażenia, •wykrycie czynnika etiologicznego powodującego zachorowanie, •objęcie nadzorem osób kontaktujących się z chorym lub podejrzanym o zakażenie.

Od wielu lat nie odnotowano na terenie naszego powiatu chorób wysoce zakaźnych, takich jak: dżuma, cholera, malaria, wąglik, poliomyelitis, gorączki krwotoczne.

Szczegółowy wykaz zachorowań i wskaźnik zapadalności na poszczególne choroby zakaźne zarejestrowane na terenie powiatu mławowskiego w 2023 roku w porównaniu z rokiem 2022 przedstawia poniższa tabela.

Nazwa jednostki chorobowej	2023		2022	
	Liczba zachorowań	Wskaźnik zapadalności	Liczba zachorowań	Wskaźnik zapadalności
Salmonellozy -zatrucia pokarmowe	9	20,76	17	36,1
Czerwonka bakteryjna	0	0	0	0
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez Clostridium difficile	38	87,61	19	40,4
Wirusowe zakażenia jelitowe	11	25,38	89	189

wywołane przez rotawirusy				
Wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez norowirusy	2	4,6	2	4,2
Biegunka dzieci do lat 2 ogółem	12	27,68	7	14,9
Krztusiec	0	0	0	0
Płonica (Szkarlata)	57	131,51	0	0
Zapalenie opon mózgowo- rdzeniowych, inne bakteryjne, określone i nie określone	3	6,92	1	2,1
Zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych (inne wirusowe, określone i nie określone)	2	4,6	3	6,4
Kleszczowe zapalenie mózgu	5	11,53	1	2,1
Róża	2	4,6	0	0
Borelioza	80	184,58	43	91,3
Pokąsania osób przez zwierzęta podejrzane o wściekliznę lub zanieczyszczenie śliną tych zwierząt	97	223,80	76	161,4
Kontakt ze wścieklizną – liczba osób szczepionych p/wściekliznie	23	53,06	24	51
Ospa wietrzna	363	837,54	33	70,1
Różyczka	0	0	0	0
Wirusowe zapalenie wątroby typu B	2	4,6	1	2,1
Wirusowe zapalenie wątroby typu C	3	6,92	1	2,1
Świnka	1	2,3	0	0
Grypa - ogółem (dot. I półrocze)	6394	14.7527	11741	24,973
Grypa dzieci do 14 roku życia (dot. I półrocze)	2985	6887,24	6083	12,920
Odra	0	0	0	0
Posocznice	5	11,53	1	2,1
Kiła	1	2,3	2	4,2
Gruźlica	1	2,3	4	8,4
Nowo wykryte zakażenia HIV	2	4,6	2	4,2
Zakażenia SARS-CoV-2	445	1026	2420	5140
Zakażenia wirusem RSV ogółem	8	18,45	0	0
Zakażenia w. RSV dzieci do lat 2	6	13,84	0	0
Grypa potwierdzona wynikiem szybkiego testu antygenowego	31	71,52	n.d.	b.d.

Nie odnotowano zachorowań na czerwonkę, dur brzuszny, błonicę, oraz wściekliznę u ludzi.

VI.2. Wybrane choroby zakaźne objęte nadzorem epidemiologicznym

✓ *Zatrucia i zakażenia pokarmowe*

1. **Salmonelloza** – jest chorobą odzwierzęcą. Naturalnym miejscem bytowania pałeczek *Salmonella* jest przewód pokarmowy zwierząt. Podstawowym źródłem zakażenia jest drób, jaja, produkty jajeczne i mleko. Aby uniknąć zakażenia pałeczkami *Salmonelli* należy przede wszystkim poddać obróbce termicznej drób oraz jaja przed spożyciem (pałeczki *Salmonella* giną w temperaturze powyżej 60°C). Ponadto należy przestrzegać zasady higieny podczas przygotowywania posiłków. Sprzęt mający kontakt z surowym mięsem i jajami należy dokładnie myć, a powierzchnie robocze dezynfekować. Bardzo ważne jest utrzymywanie wysokich standardów higieny rąk, szczególnie w trakcie przygotowywania posiłków.

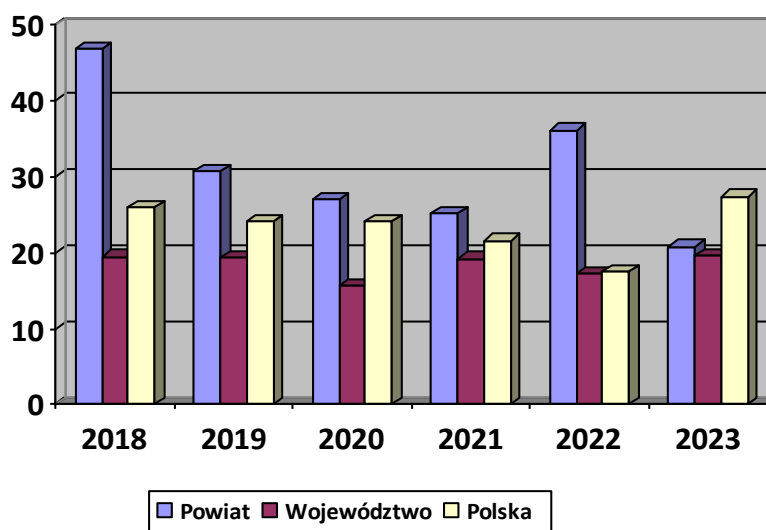
W 2023 roku liczba zatruc pokarmowych spowodowanych pałeczkami *Salmonella* znacznie spadła, zarejestrowano ogółem 9 przypadków (2022r. - 17 przypadków). Hospitalizowano 3 osoby a w 2022r. hospitalizacji wymagało 11 chorych.

Serotypem dominującym była *Salmonella* Enteritidis.

W ramach sprawowanego nadzoru sanitarno-epidemiologicznego, wykonano badania ozdrowieńców oraz osób, które były narażone na zakażenie poprzez styczność z osobami chorymi na salmonellozę. Najczęstsze przyczyny zachorowań utrzymujące się błędy higieniczne tj.: nieprzestrzeganie podstawowych zasad higieny (zwłaszcza mycia rąk), zaniedbania higieniczne podczas sporządzania i spożywania posiłków, jedzenie nieumytych owoców i warzyw, brak mycia i dezynfekcji jaj, zaniedbania higieny urządzeń i pomieszczeń

W 2023 roku nie odnotowano przypadków nosicieli pałeczek *Salmonella* przy wykonywaniu badań laboratoryjnych do kart zdrowia.

Zapadalność na salmonellozy w powiecie mrągowskim, województwie warmińsko – mazurskim i w Polsce w latach 2018-2023.

2. W sezonie letnim podobnie jak w roku ubiegłym w powiecie mrągowskim zarejestrowano jedno zbiorowe ognisko zatrucia pokarmowego. Wystąpiło w hotelu podczas trwania zorganizowanych turnusów wypoczynku dzieci i młodzieży. Łącznie zatruciu uległo 6 uczestników z ogółu narażonych w tym obiekcie 369 osób. W żadnym przypadku nie zachodziła potrzeba hospitalizacji. Chorzy szybko wracali do zdrowia i nadal brali udział w zajęciach programowych.

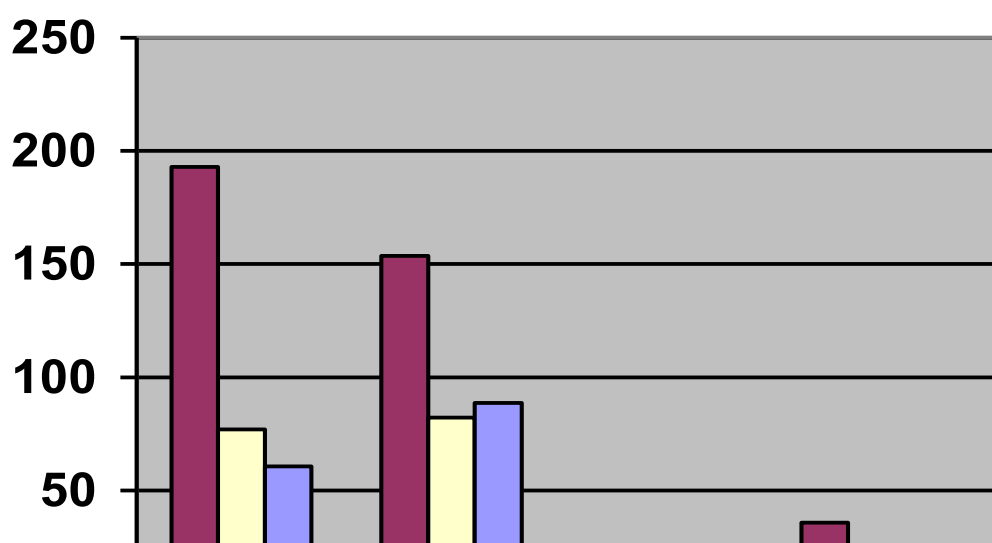
W ramach podjętych przez PIS działań - przeprowadzono kontrolę sanitarną, pobrano do badań wymazy z naczyń, sprzętu kuchennego i rąk pracowników oraz próby wody i próby kontrolne posiłków. Poziom przekroczeń stwierdzony podczas badania był znikomy i nie był powodem wystąpienia objawów zatrucia. Jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi odpowiadała wymaganiom sanitarnym.

Badania laboratoryjne pobrane od osób chorych nie potwierdziły obecności patogenów chorobotwórczych. Nie zdołano ustalić czynnika etiologicznego i źródła zakażenia.

Dochodzenia epidemiologiczne oraz informacje z nadzoru nad osobami narażonymi na zakażenie w ogniskach są opracowywane i szczegółowo analizowane w ogólnopolskim scentralizowanym systemie elektronicznym „Rejestr Ognisk Epidemicznych”.

3. Ogółem w roku 2023 zarejestrowano 23 przypadki zachorowań na wirusowe zakażenia jelitowe (z uwzględnieniem zakażeń rotawirusowych – 11 przypadków, norowirusowych – 2 przypadki, adenowirusowych – 8 przypadków i nieokreślonych – 2 przypadki), z czego 30% przypadków stanowiły dzieci w wieku do lat 2, a hospitalizacji wymagało 95% ogółu chorych. W porównaniu do poprzednich lat wystąpił znaczny spadek zachorowań (np. rotawirusy – 89 przypadków, adenowirusy 53 przypadki). Od 2021r. do Programu Szczepień Ochronnych wprowadzono obowiązkowe szczepienia przeciwko rotawirusom dla całej populacji dzieci urodzonych po 31 grudnia 2020 roku.

Współczynnik zapadalności na rotawirusy w powiecie mrągowskim, województwie warmińsko – mazurskim i w Polsce w latach 2018-2023.

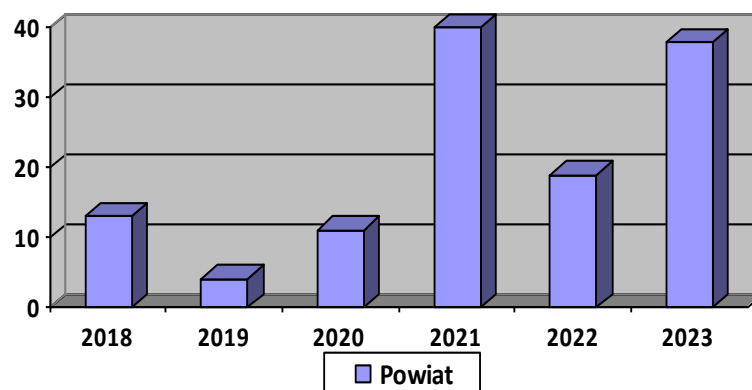

4. *Clostridium difficile*

Clostridium difficile (*C. difficile*) to beztlenowa bakteria, która w sprzyjających warunkach wywołuje zapalenie (uszkodzenie) jelita grubego. Zakażenie szerzy się drogą pokarmową i dotyczy przede wszystkim osób starszych, przebywających w szpitalach, domach opieki i poddawanych długotrwałej antybiotykoterapii. Głównym objawem zakażenia *C. difficile* jest wodnista biegunka bez domieszki krwi. Aby zapobiec zakażeniu bakterią *Clostridium difficile*, musimy pamiętać przede wszystkim o higienie, zwłaszcza w przypadku odwiedzin w szpitalach i domach opieki społecznej. Nie powinniśmy siadać na łóżkach pacjentów, a po opuszczeniu placówki dokładnie zdezynfekować ręce.

W powiecie mrągowskim w 2023 roku zarejestrowano 38 przypadków zakażenia *Clostridium difficile* (2022r. – 19). Powiatowy współczynnik zapadalności na inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez *Clostridium difficile* wynosił 87,61/100 tys. ludności, zapadalność w Polsce w 2023r. kształtowała się na poziomie 56,06/100 tys. ludności.

Liczba zachorowań na *Clostridium Difficile* w powiecie mrągowskim w latach 2018 – 2023

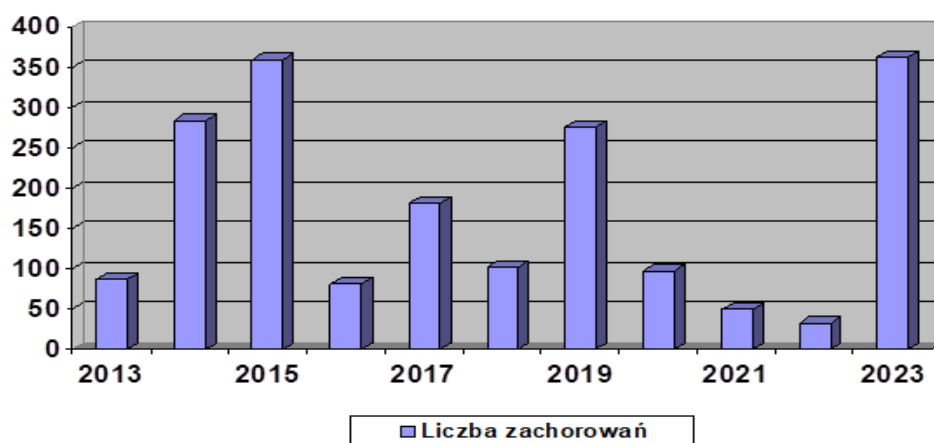
✓ ***Choroby wieku dziecięcego***

1. W zakresie chorób wieku dziecięcego, przeciwko którym prowadzi się obowiązkowe szczepienia ochronne sytuacja w 2023r. była korzystna. Do tej grupy chorób zaliczamy choroby przenoszone drogą kropelkową: odrę, nagminne zapalenie przyusznicy (świnkę), różyczkę, ospę wietrzną i krztusiec. Utrzymujący się od kilkunastu lat niski poziom zachorowań jest związany najprawdopodobniej z wprowadzeniem od 2004r. do Programu Szczepień Ochronnych obowiązkowych szczepień przeciw odrze, śwince, różyczce. W roku sprawozdawczym odnotowano jeden przypadek świnki.
2. **Ospa wietrzna** jest chorobą zakaźną wieku dziecięcego wywoływaną przez wirusa varicella zoster. Cechą charakterystyczną wirusa jest bardzo wysoka zaraźliwość sięgająca 90-95%. W roku 2023 w porównaniu do roku 2022 odnotowano znaczny wzrost liczby zachorowań na ospę wietrzną (363/33). Przeciwno ospie wietrznej nie prowadzi się obowiązkowych szczepień ochronnych, a tzw. epidemie wyrównawcze zdarzają się co kilka lat. W 2023 roku najwięcej zachorowań miało miejsce w populacji

dzieci od 0 do 14 r.ż. Przebieg zachorowania zwykle jest łagodny, w powiecie mławowskim nie odnotowano żadnych powikłań zdrowotnych spowodowanych zachorowaniem na ospę wietrzną. W Programie Szczepień Ochronnych bezpłatne szczepienia przeciw ospie wietrznej przewidziane były dla dzieci z grup ryzyka ciężkiego przebiegu tej choroby, dzieci w żłobkach, dzieci przebywających w instytucjach opiekuńczych. Przebieg zachorowania zwykle jest łagodny, w powiecie mławowskim nie odnotowano żadnych powikłań zdrowotnych spowodowanych zachorowaniem na ospę wietrzną

Szczepienia przeciw ospie wietrznej w ramach Programu Szczepień Ochronnych realizowane są u dzieci przebywających w domach dziecka, zakładach opiekuńczo-leczniczych itp. Ponadto, w ramach PSO wykonuje się te szczepienia u dzieci do lat 3 przebywających w żłobkach, klubach dziecięcych i innych instytucjach opiekuńczych. Nieduża część dzieci jest zaszczepiona na koszt rodziców. Odsetek dzieci zaszczepionych przeciwko ospie wietrznej jest niestety niewielki. Do czasu wprowadzenia szczepień obowiązkowych u całej populacji dzieci nie będziemy obserwowali drastycznego zmniejszenia liczby zachorowań na tę chorobę zakaźną.

Zachorowania na ospę wietrzną w powiecie mławowskim w latach 2013 – 2023

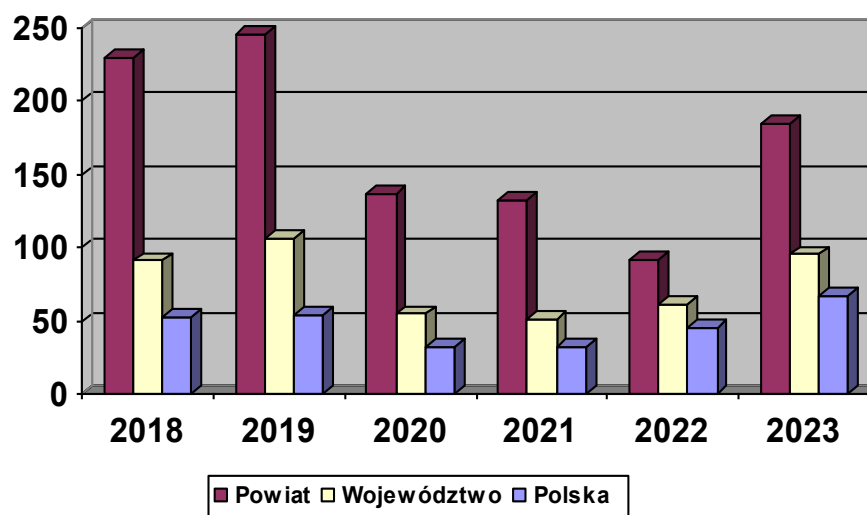
Istotne jest, że wśród dzieci nie odnotowano zachorowań na **krztusiec, odrę, różyczkę, tężec, błonicę oraz poliomylitis**

3. **Szkarlatyna** (płonica) to choroba bakteryjna, spowodowana przez zakażenie paciorkowcami. Źródłem zakażenia jest chory na anginę lub płonicę. Zarazić się można drogą kropelkową, a także przez przedmioty lub pokarmy zakażone przez chorego. Ryzyko zachorowania po kontakcie domowym osoby wrażliwej z chorym ocenia się na 25%. Chorują głównie dzieci, u dorosłych choroba zdarza się rzadko. Najczęściej do zakażenia dochodzi w przedszkolach i szkołach. Zachorowania zdarzają się w klimacie umiarkowanym częściej w miesiącach jesiennych i zimowych. Choroba wylega się krótko – od 12 godzin do 4 dni. Płonica jest chorobą zakaźną, która objawia się zmianami zapalnymi błon śluzowych gardła, anginą, gorączką, wymiotami i drobnoplamistą wysypką. W 2023 roku odnotowano **57** zachorowań na **płonicę**.

✓ Borelioza z Lyme

Borelioza z Lyme to wieloukładowa choroba zakaźna, wywołana przez krętki *Borrelia burgdorferi*. Jest to przenoszone przez kleszcze zakażenie odzwierzęce. W 2023 roku w powiecie mrągowskim zarejestrowano 80 przypadków zachorowań, w 2022r - 43 przypadki. Borelioza w większości przypadków wystąpiła w postaci wczesnej skórnej - leczonej ambulatoryjnie (61,25 %). Nie wszystkie osoby pamiętały fakt ukąszenia przez kleszcza. Pozostałe rozpoznanie postawiono na podstawie badań serologicznych i objawów klinicznych. Możliwość zapobiegania zakażeniu bakteriami *Borrelia burgdorferi* jest ograniczona do unikania kontaktu z kleszczami, przez stosowanie odpowiedniej odzieży podczas pobytu w miejscach ich występowania, stosowanie repelentów oraz kontrolę całego ciała po powrocie z lasu i jak najszybsze usuwanie kleszczy.

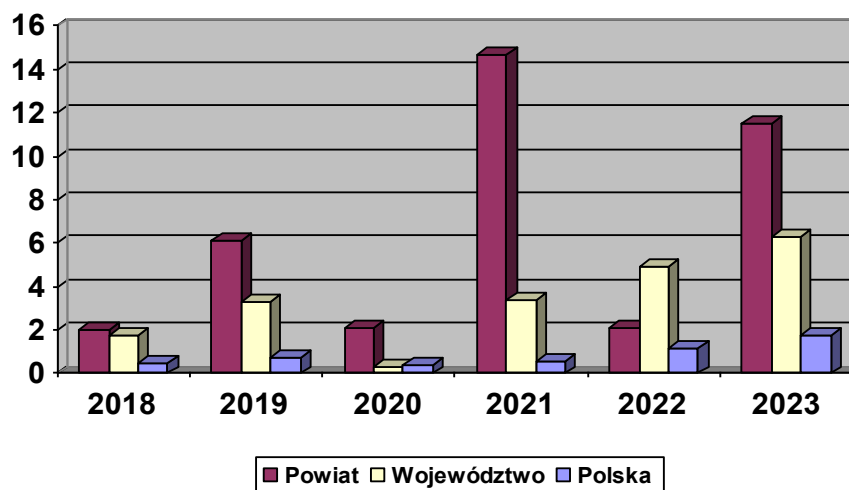
Współczynnik zapadalności na boreliozę w powiecie mrągowskim , województwie warmińsko – mazurskim i w Polsce w latach 2018-2023

✓ **Zakażenia ośrodkowego układu nerwowego**

1. W 2023 roku odnotowano 5 zachorowań na kleszczowe zapalenie mózgu (KZM), natomiast w 2022 roku odnotowano 1 przypadek kleszczowego zapalenia mózgu (KZM). Najskuteczniejszym sposobem zapobiegania tej chorobie są szczepienia ochronne, które obecnie zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych są szczepieniami zalecanymi, ale nie obowiązkowymi. Szczepienia zalecane są zwłaszcza przy czynnościach wykonywanych w kompleksach leśnych oraz na terenach zadrzewionych, przy czynnościach zawodowych bezpośrednio związanych z uprawą roślin.

Współczynnik zapadalności na wirusowe zapalenie mózgu przenoszone przez kleszcze w powiecie mrągowskim, województwie warmińsko – mazurskim i w Polsce - w latach 2018-2023

2. Ponadto w roku 2023 w powiecie mrągowskim zarejestrowano 5 przypadków zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych, w tym 2 przypadki to wirusowe zapalenie opon, 2 wywołane przez streptococcus Pneumoniae a 1 przypadek to inne, nieokreślone zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych.

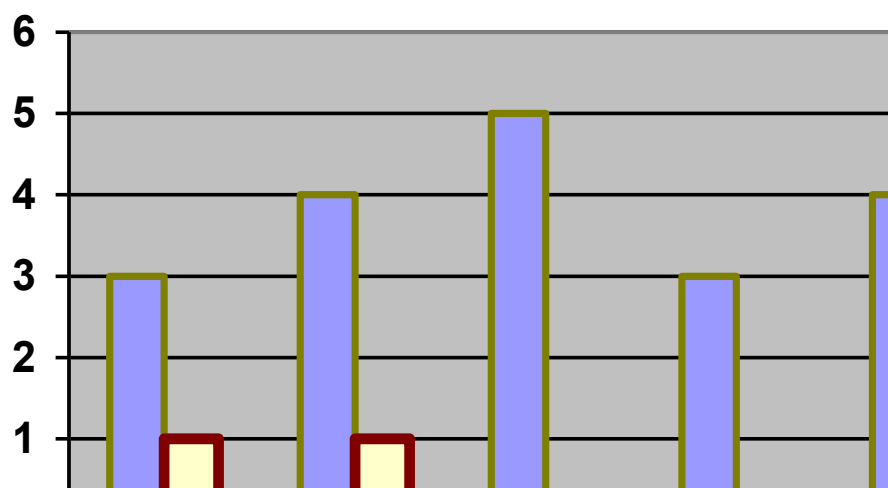
W omawianym okresie sprawozdawczym odnotowano pięć posocznic wywołanych przez Streptococcus Pneumoniae. W 2 przypadkach posocznica była przyczyną zgonów pacjentów.

✓ **Gruźlica**

Gruźlica stanowi poważny problem zdrowia publicznego. Wywoływana jest przez prątki gruźlicy i ma powinowactwo głównie do układu oddechowego, ale może dotyczyć również wszystkich tkanek i narządów. Początek choroby jest niecharakterystyczny z okresami zaostrzeń i remisji. Nie ma objawów specyficznych dla gruźlicy, a początkowe dolegliwości nie są uciążliwe lub w ogóle nie występują. Stąd też chorzy późno zgłaszają się do lekarza, a w związku z tym choroba jest późno rozpoznawana. Aktualnie choroba jest w większości przypadków wyleczalna poza trudnościami terapeutycznymi wywołanymi zachorowaniami spowodowanymi przez szczepy wielolekooporne. Zgodnie z ustawą o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych chorzy na gruźlicę podlegają obowiązkowemu leczeniu, a osoby chore na gruźlicę w okresie prątkowania oraz osoby z uzasadnionym podejrzeniem o prątkowanie dodatkowo obowiązkowej hospitalizacji, osoby ze styczności z chorymi na gruźlicę w okresie prątkowania podlegają nadzorowi epidemiologicznemu, badaniom klinicznym i diagnostycznym. Na dzień 31.12.2023r. w powiecie mrągowskim zarejestrowano 1 zachorowanie na gruźlicę, a 3 inne osoby były w trakcie diagnozowania.

W każdym przypadku osoby z otoczenia chorych zostały objęte nadzorem epidemiologicznym i medycznym.

Liczba zachorowań na gruźlicę i zgonów w powiecie mrągowskim latach 2018-2023

✓ **Zakażenia HIV i zachorowania na AIDS**

W 2023 roku na terenie powiatu mrągowskiego zarejestrowano 2 przypadki nowo wykrytego zakażenia HIV, w roku 2022 zgłoszono również 2 przypadki. W Polsce wykryto 2905 przypadków, a w 2021r. - 2380 przypadków.

Współczynnik zapadalności powiatu 4,2/100tys ludności. Współczynnik zapadalności dla Polski – 7,71/100 tys. ludności.

✓ **Kiła wczesna**

W 2023 roku w powiecie mrągowskim wykryto 1 przypadek kiły wczesnej (w roku 2022, były odnotowane 2 przypadki). Zapadalność na kiłę wczesną dla powiatu mrągowskiego wynosi – 4,2/100 tys. ludności, zapadalność ogółem dla Polski 7,93/100 tys. ludności (kiła ogółem odnotowano 2988 przypadków).

✓ **Pokąsania oraz narażenie na wściekliznę**

Pokąsania przez zwierzęta, głównie psy i koty pozostają nadal istotnym problemem. W 2023r. na terenie powiatu mrągowskiego opracowano 96 przypadków pokąsań i kontaktów ze zwierzętami podejrzanymi o wściekliznę. Uodporniono poekspozycyjnie przeciwko wściekliznie 23 osoby. W każdym przypadku kwalifikacji do szczepień poekspozycyjnych przeciwko wściekliznie po pogryzieniu, podrapaniu lub oślinieniu przez zwierzęta dokonuje lekarz specjalista chorób zakaźnych. Na terenie powiatu mrągowskiego nie ma poradni chorób zakaźnych – wszystkie osoby wymagające szczepień były w poradniach chorób zakaźnych w Giżycku, Piszcu bądź w Olsztynie.

Wścieklizna jest wirusową chorobą odzwierzęcą objawiająca się ostrym zapaleniem mózgu i rdzenia, niemal zawsze prowadzącą do śpiączki i śmierci. Źródłem zakażenia są chore zwierzęta, np. psy, koty, dzikie zwierzęta drapieżne, nietoperze, sarny, krowy, wiewiórki. Do zakażenia dochodzi poprzez kontakt śliny chorego zwierzęcia ze zranioną skórą lub błoną śluzową człowieka.

Pokaśania i kontakty osób ze zwierzętami podejrzanymi o wściekliznę w powiecie mławowskim w latach 2013-2023

Lata	ogółem	zwierzęta domowe	zwierzęta dzikie	zwierzęta bezpańskie	liczba osób zaszczepionych przeciwko wściekliznie
2013	90	90	0	14	7
2014	112	108	4	15	18
2015	87	86	1	12	10
2016	67	65	2	4	4
2017	62	60	2	6	9
2018	73	69	4	12	17
2019	99	73	1	25	18
2020	72	58	2	12	8
2021	78	76	2	19	20
2022	76	70	1	17	24
2023	97	95	2	21	23

✓ **Wirusowe Zapalenie Wątroby**

W roku 2023 na terenie powiatu mławowskiego zarejestrowano 3 nowe przypadki przewlekłego WZW typ C (2022r -1 przypadek) oraz 2 nowe przypadki przewlekłego WZW typ B. Aktualnie spośród wirusów pierwotnie hepatotropowych, wirus zapalenia wątroby typu C stanowi największy problem epidemiologiczny. Składa się na to szereg przyczyn. Na pierwszym miejscu należy wymienić przebieg kliniczny i skrytość procesu chorobowego w porównaniu z innymi wirusowymi zapaleniami wątroby. Rzadkie ujawnianie się ostrej fazy zakażenia HCV powoduje trudności w rozpoznaniu choroby, w związku z czym często wirusowe zapalenie wątroby typu C rozpoznawane jest w okresie zmian przewlekłych, które w konsekwencji mogą prowadzić do marskości i raka pierwotnego wątroby. Ponadto brak szczepionki przeciwko wirusowemu zapaleniu wątroby typu C uniemożliwia podniesienie odporności populacji. Do zakażenia wirusem typu C (podobnie jak przy WZW typu B) dochodzi poprzez naruszenie ciągłości tkanek zarówno przy zabiegach medycznych jak i niemiedycznych. Działania zapobiegawcze polegają m.in. na wdrażaniu i utrzymywaniu wysokich standardów higieniczno – sanitarnych podczas wykonywania zabiegów w trakcie, których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek.

Należy zaznaczyć, że większość zarejestrowanych przypadków WZW typu B jak i WZW typu C stanowią przypadki przewlekłe o wieloletnim przebiegu. Tak więc zachorowania zarejestrowane w danym roku kalendarzowym mogą być rezultatem zakażeń, do których doszło kilka lub kilkanaście lat wcześniej.

✓ **Grypa i zachorowania grypopodobne**

Ostre infekcje dróg oddechowych, w tym grypa i podejrzenia grypy należą do najczęściej występujących chorób zakaźnych. Grypa jest ostrą chorobą zakaźną, którą

wywołują wirusy grypy. Powikłania grypy, głównie ze strony układu oddechowego i układu krążenia, mogą prowadzić do poważnych konsekwencji zdrowotnych, ze zgonem włącznie. Grypa jest chorobą, w której ciągła ewolucja wirusa ma zasadnicze znaczenie dla występowania w ludzkiej populacji. W wyniku punktowych mutacji, a od czasu do czasu także pandemii. Transmisja z pacjenta na pacjenta polega na zakażeniu się od osób chorych znajdujących się w pobliżu poprzez drogę kropelkową, bezpośredniego i pośredniego kontaktu.

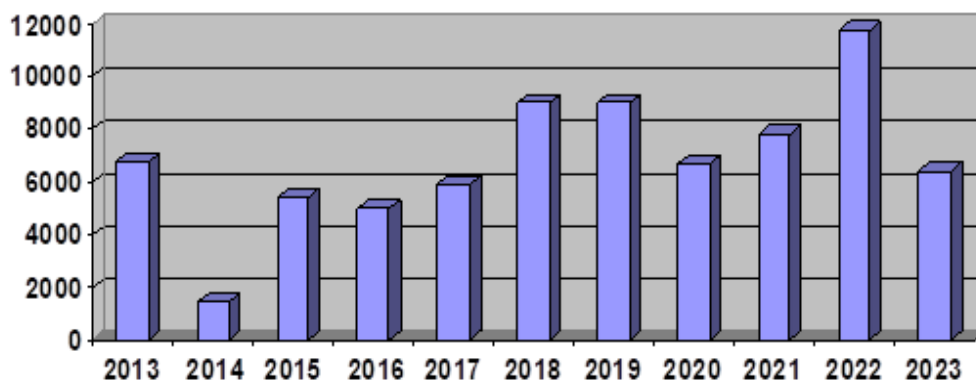
Informacje o liczbie zachorowań i podejrzeń zachorowań na grypę i infekcje grypopodobne w I półroczu ubiegłego roku zbierane były w postaci sprawozdań MZ-55 przesyłanych przez lekarzy. Epidemiologiczna definicja grypy podana w w/w formularzu pozwala na wykazanie wszystkich ostrych infekcji układu oddechowego, niezależnie od etiologii, jako przypadki grypy lub zachorowań grypopodobnych, dlatego wykazywane dane liczbowe są bardzo wysokie. Od 1 lipca 2023r. rejestracji podlegały jedynie przypadki grypy potwierdzone testem antygenowym lub badaniem laboratoryjnym.

Ogółem w 2023r. zgłoszono **6394** przypadki infekcji grypopodobnych (2022 - 11741), oraz 33 zachorowania na grypę potwierdzone testem antygenowym. Ogółem 20 osób skierowano do szpitala z objawami ze strony układu oddechowego.

Najskuteczniejszą metodą uniknięcia zachorowania i związanych z nim powikłań jest profilaktyka w postaci corocznego szczepienia, poprzedzającego sezon zachorowań na grypę. Biorąc pod uwagę przesłanki epidemiologiczne szczepienia przeciwko grypie są zalecane dzieciom od 6 m.ż. do ukończenia 18 r.ż., osobom w wieku powyżej 55 r.ż., osobom mającym bliski kontakt zawodowy lub rodzinny z dziećmi oraz osobami w wieku podeszłym, uczniom i studentom szkół i uczelni prowadzących kształcenie na kierunkach medycznych, pracownikom ochrony zdrowia, szkół, handlu, transportu, funkcjonariuszom publicznym (policja, wojsko, straż pożarna), pensjonariuszom placówek zapewniających opiekę całodobową osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku. Ze względu na dużą zmienność antygenową wirusa grypy Światowa Organizacja Zdrowia co roku uaktualnia skład antygenowy szczepionki na każdy sezon epidemiczny. Szczepienia przeciwko grypie należą do szczepień zalecanych, nie finansowanych przez budżet Ministerstwa Zdrowia. Profilaktyka grypy w postaci szczepienia w dalszym ciągu jest mało popularna, pomimo prowadzonych działań edukacyjnych. Przy tak niewielkim rozpowszechnieniu szczepień p/grypie - nie mają one wpływu na sytuację epidemiologiczną choroby.

W 2023 roku w powiecie mrągowskim przeciwko grypie sezonowej zaszczepiło się zaledwie 1229 osób, co stanowi zaledwie 2,83% populacji powiatu.

Zachorowania lub podejrzenia zachorowań na grypę sezonową w latach 2013 – 2023

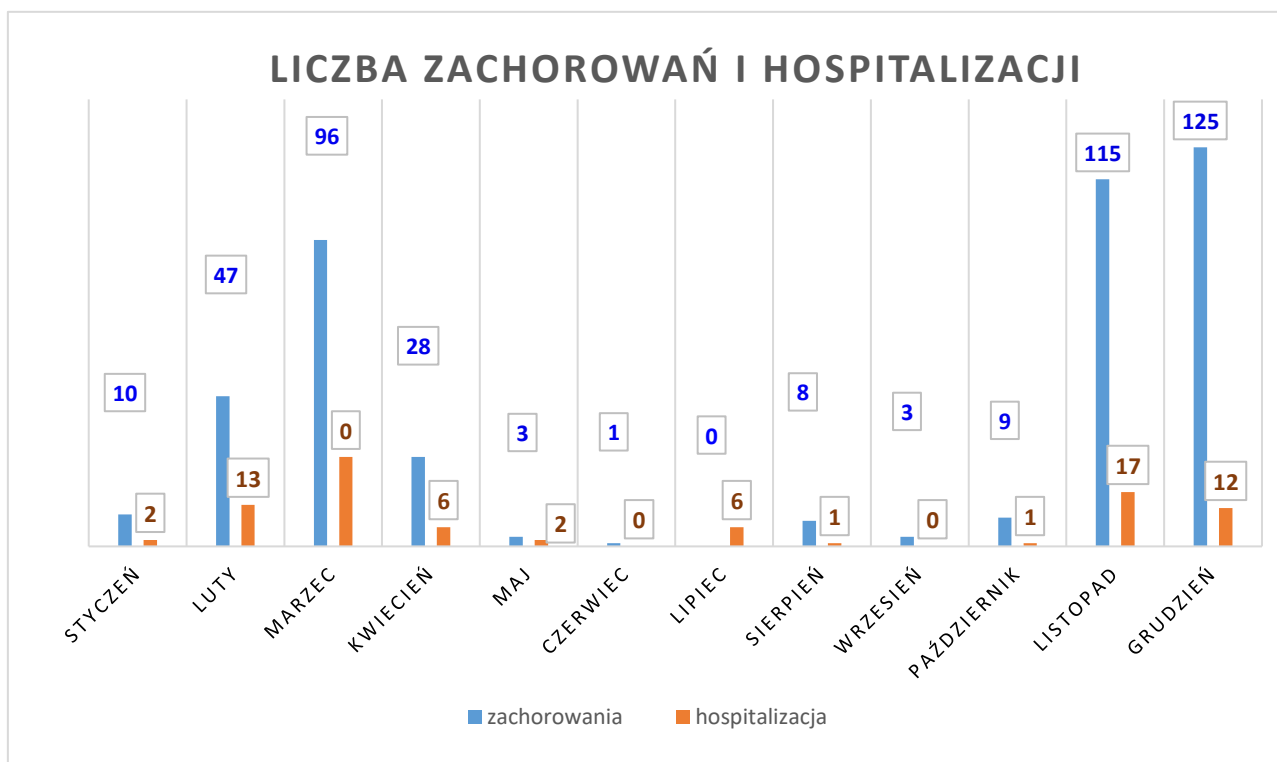
✓ COVID-19

Covid-19 jest wirusową chorobą zakaźną układu oddechowego wywołaną przez wirus SARS-CoV-2. Choroba została po raz pierwszy rozpoznana w listopadzie 2019 roku w Chinach, w mieście Wuhan. W styczniu 2020r. Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) ogłosiła epidemię SARS-CoV-2 w Chinach jako zagrożenie o znaczeniu międzynarodowym. W marcu 2020 roku WHO w związku z szybkim rozprzestrzenianiem się zakażeń SARS-CoV-2 i wzrostem zachorowań na świecie ogłosiła stan pandemii. Najczęstszymi objawami Covid-19 są: gorączka, suchy kaszel i zmęczenie, duszność, utrata smaku lub węchu. Objawy te są zwykle łagodne i zaczynają się stopniowo. Przebieg zachorowania na Covid-19 jest indywidualny i zależy od właściwości osobniczych. Niektórzy zakażeni chorują bardzo łagodnie, albo przechodzą zakażenie bezobjawowo. Większość zachorowań ma łagodny przebieg (około 80%) bez konieczności leczenia szpitalnego. Na ciężki przebieg Covid-19 bardziej narażone są osoby starsze i osoby z innymi problemami zdrowotnymi.. W roku 2023 do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Mrągowie zgłoszono 445 zachorowań wywołanych wirusem SARS-COV-2, hospitalizacji wymagało 81 osób a 4 osoby zmarły z powodu COVID-19.

Zgłoszone przypadki, podobnie jak w latach ubiegłych wymagały przeprowadzenia wywiadu epidemiologicznego z osobami zakażonym koronawirusem.

Powyższe działania realizowane były za pomocą systemów teleinformatycznych EWP oraz Systemu Ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej (SEPIS) służących m.in. do przeprowadzania wywiadów epidemiologicznych, prowadzenia dochodzenia epidemiologicznego, rejestrowania ognisk epidemiologicznych. Dzięki temu możliwe stało się szybsze i sprawniejsze załatwianie spraw związanych z COVID-19 oraz przeprowadzanie wymaganych wywiadów.

Zakażenia koronawirusem Sars-Cov-2 w powiecie mrągowskim w 2023 roku

- ✓ Na terenie powiatu w 2023 roku odnotowano po jednym przypadku zachorowań na bąblowicę, listeriozę i gardiozę

VI.3. Stan sanitarny podmiotów, w których wykonywana jest działalność lecznicza

W 2023 roku na terenie powiatu mrągowskiego objęto nadzorem sanitarnym **94 podmioty wykonujące działalność leczniczą**, w tym:

- 37 podmiotów leczniczych:
 - 2- szpitale
 - 2- DPS-y
 - 19- przychodnie, ośrodki, poradnie, ambulatoria
 - 7- zakłady rehabilitacji leczniczej
 - 6- laboratoria diagnostyczne/ punkty pobrań
 - 1 - inne
- 57 pozostałe praktyki zawodowe:
 - 24- indywidualne i specjalistyczne praktyki lekarzy dentystów
 - 21 - indywidualne i specjalistyczne praktyki lekarskie
 - 11- indywidualne i grupowe praktyki pielęgniarek i położnych
 - 1 - inne

Ogółem skontrolowano 55 obiektów, co stanowi 58,5% obiektów będących w ewidencji. Liczba kontroli podobnie jak w latach ubiegłych uzależniona była od sytuacji epidemicznej powiatu.

Realizacja ustawowych zadań PIS odbywała się poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą. Zakres

przedmiotowy kontroli obejmował sprawdzenie należytego stanu sanitarno-technicznego obiektu, funkcjonalności pomieszczeń, czystości bieżącej i porządku w obiekcie, prawidłowości prowadzonych procesów dekontaminacji powierzchni i sprzętu wielokrotnego użytku, gospodarki odpadami medycznymi i komunalnymi, postępowania z bielizną, przestrzegania procedur zapobiegających zakażeniom, w tym zakażeniom SARS-COV-2.

Podobnie jak w latach ubiegłych w podmiotach wykonujących działalność leczniczą niezbędne prace remontowe i naprawy wykonywano na bieżąco zgodnie z potrzebami. Jedynie w 1 przypadku wystawiono decyzję nakazującą w związku ze stwierdzonymi usterkami technicznymi – zalecenia z decyzji zostały wykonane w ustalonym terminie. Nie zrealizowano zaleceń ujętych w postępowaniu dotyczącym Szpitala Mrągowskiego z lat ubiegłych. Na prośbę strony termin wykonania zaleceń przesunięto kolejny raz, obecnie do dnia 31.12.2025r. Każdego roku Zarząd Szpitala aplikuje o środki finansowe na realizację zaleceń istniejących decyzji. Zalecenia ujęte w decyzjach wiążą się m. innymi z modernizacją bloku operacyjnego, działu sterylizacji, oddziału dziecięcego. Zrealizowano natomiast zalecenia decyzji dotyczącej Poradni Kardiologicznej. Poradnia została przeniesiona do innych, odpowiednio wyremontowanych i przystosowanych pomieszczeń.

W ramach posiadanych w 2023 roku środków finansowych szpital doposażano między innymi w: ambulans z wyposażeniem, aparat USG echokardiograf, Holter EKG, wideogastroskop, wideokolonoskop, cyfrowy aparat RTG, zestaw transportowy noworodka, zestaw do artroskopii z osprzętem.

Ponadto wyremontowano łazienkę i pomieszczenia socjalne należące do bloku operacyjnego, wykonano dodatkową łazienkę na oddziale chirurgicznym, wyremontowano pomieszczenia pod montaż trg.

W 2023 roku hospitalizacja pacjentów z potwierdzonym COVID -19 odbywała się w istniejących oddziałach szpitalnych z zachowaniem zalecanej izolacji.

Bieżący stan sanitarny i porządkowy skontrolowanych podmiotów leczniczych oraz praktyk zawodowych nie budził zastrzeżeń.

Działalność kontrolno-represyjna

- Liczba kontroli - 62
- Liczba decyzji - 9
- Liczba upomnień – 0
- Liczba tytułów wykonawczych-0
- Liczba postanowień o nałożeniu grzywny -0
- Liczba osób ukaranych mandatami karnymi-0

VII. SZCZEPIENIA OCHRONNE

Kierunki działań PSSE obejmowały głównie:

- nadzór nad realizacją szczepień obowiązkowych - programowanie i realizowanie szczepień zalecanych

- nadzór nad stanem sanitarnym punktów szczepień
- nadzór nad prawidłową dystrybucją i przechowywaniem szczepionek

Zapobieganie chorobom zakaźnym

Najskuteczniejszą formą zapobiegania szerzeniu się chorób zakaźnych są szczepienia ochronne. Ustawa o chorobach zakaźnych i zakażeniach nakłada na obywateli obowiązek poddania się szczepieniom przeciw chorobom zakaźnym, które w następstwie mogą powodować groźną epidemię. Każdego roku Główny Inspektor Sanitarny przedstawia Program szczepień ochronnych.

Powiatowe Stacje Sanitarno-Epidemiologiczne, na mocy Ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, prowadzą nadzór nad realizacją tego programu przez placówki wykonujące szczepienia dzieci, młodzieży i osób dorosłych.

Na terenie działalności Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Mrągowie w 2023r. funkcjonowało 12 punktów szczepień. Sprawowany jest nadzór nad transportem i przechowywaniem preparatów szczepionkowych w powiecie (łańcuch chłodniczy, daty ważności szczepionek).

Zgodnie z zaleceniami WHO i Rozporządzeniem Ministra Zdrowia prowadzona była analiza i rejestracja niepożądanych odczynów poszczepiennych. W 2023r. nie odnotowano żadnego ciężkiego i poważnego przypadku niepożądanego odczynu poszczepiennego.

Wykonanie szczepień w 2023r. z analogicznym 2022r. przedstawiało się następująco:

Lp.	Szczepienia w rocznikach	2023r.	2022r.	Wykonanie minimum
1	Szczepienie pierwotne	55,04%	64,83%	55%
2	Szczepienie uzupełniające	73,61%	68,75%	55%
3	I Szczepienie p-ko odrze śwince i różyczce w 2 roku życia	97,44%	98,74%	95%
4	DTPa + Polio- 6-latki	97,3%	92,84%	95%
5	II Szczepienie p-ko odrze śwince i różyczce 10 - latki	95,96%	93,04%	95%
6	Td 14 - latki	94,99%	94,57%	95%
7	Td 19 - latki	95,28%	96,10%	95%

Analiza procentowa wykonania szczepień wykazała, że wykonawstwo szczepień obowiązkowych w większości przypadków odpowiadało wymaganym standardom. W przypadkach, których wykonawstwo szczepień odbiegało od wykonania minimum Państwowa Inspekcja Sanitarna podjęła odpowiednie działania w celu egzekwowania wykonania obowiązku szczepień ochronnych przez osoby uchylające się. Wystawiono upomnienia zawierające wezwania do wykonania obowiązku szczepień z zagrożeniem skierowania sprawy na drogę egzekucji administracyjnej.

Na terenie powiatu szczepieniom ochronnym zgodnie z kalendarzem szczepień podlegało **8698** dzieci i młodzieży.

Z każdym rokiem wzrasta liczba rodziców uchylających się od szczepień ochronnych swoich dzieci. W związku z tym, przeprowadzono indywidualne rozmowy z rodzicami jak również wysłano wezwania wzywające do zaległych szczepień ochronnych.

Wszystkie punkty szczepień realizowały również szczepienia zalecane, nie finansowane ze środków znajdujących się w budżecie MINISTRA ZDROWIA

Przeciwko:

Szczepienia zalecane	Zaszczepiono osób
Grypa	1229
WZW typu B	80
Zakażenia pneumokokowe	20
Zakażenia meningokokowe	34
WZW typu A	40
Kleszczowe zapalenie mózgu	147
Zakażenia wirusem brodawczaka ludzkiego	99
Ospa wietrzna	100

Bez wątpienia, działania PPIS miały znaczący udział w redukcji zapadalności chorób zakaźnych bezpośrednio na terenie powiatu i pośrednio w województwie.

VIII. PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZROWOTNA

Liczba nadzorowanych placówek i objętych współpracą – 85

- ✓ Liczba żłobków: 5
- ✓ Liczba przedszkoli: 13
- ✓ Liczba oddziałów przedszkolnych: 9
- ✓ Liczba oddziałów klas 0: 2
- ✓ Liczba szkół podstawowych: 17
- ✓ Liczba szkół ponadpodstawowych: 6
 - a/ licea ogólnokształcące: 3
 - b/ technika: 2
 - c/ szkoły branżowe: 1
- ✓ Szkoły/przedszkola specjalne:
 - Liczba przedszkoli: 2
 - Liczba szkół podstawowych: 1
 - Kształcenie zawodowe/przysposobienie do pracy: 1
- ✓ placówki służby zdrowia – 22
- ✓ inne placówki - 7

VIII.1. Ocena funkcjonowania Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej

Działania z zakresu promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej wynikały z następujących założeń:

- ✓ krajowych

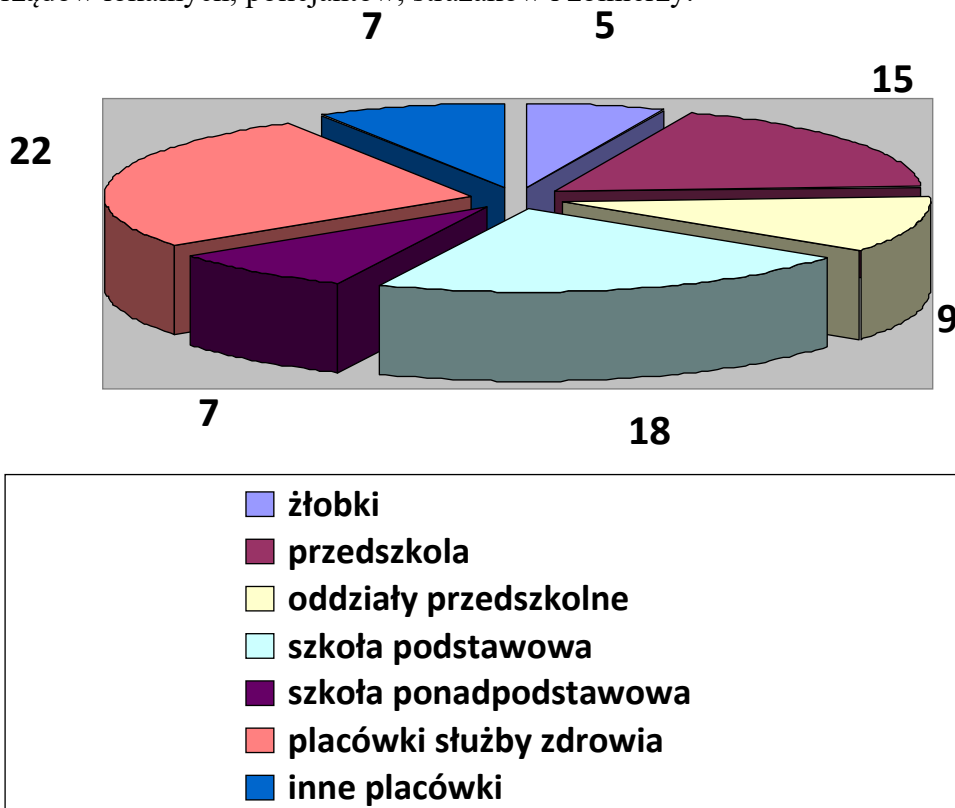
- Ustawa o Inspekcji Sanitarnej
 - wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego,
 - Narodowego Programu Zdrowia)
 - ✓ wojewódzkich
 - Wojewódzkiego Programu Promocji i Ochrony Zdrowia,
 - Wojewódzkiego Programu Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV,
 - Programu Przeciwdziałania Narkomanii,
- a także wynikały z sytuacji epidemiologicznej i potrzeb środowiska.

Działania profilaktyczne realizowane były w formie:

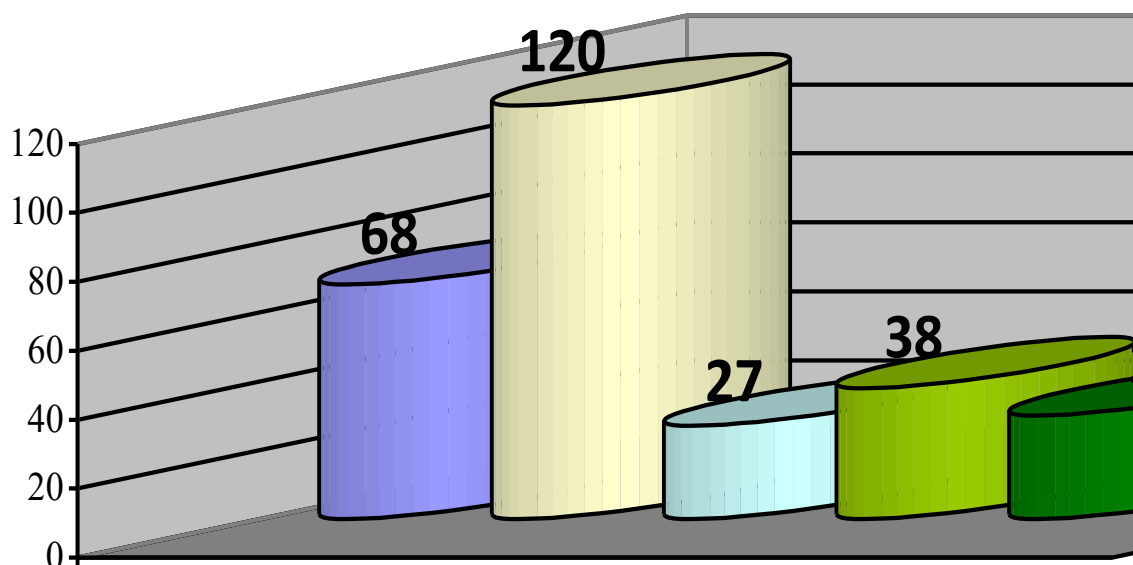
- programów będących częścią składową programów ogólnopolskich i wojewódzkich
- akcji wynikających z potrzeb danej placówki.

Odbiorcy działań oświatowo-zdrowotnych

Prowadzone działania z zakresu promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej kierowane były między innymi do: rodziców i opiekunów dzieci, dzieci w wieku przedszkolnym, uczniów, nauczycieli, wychowawców oraz pedagogów szkolnych, seniorów, pacjentów zakładów opieki zdrowotnej, pracowników ochrony zdrowia, przedstawicieli samorządów lokalnych, policjantów, strażaków i żołnierzy.

Formy działań edukacyjnych podejmowanych w PSSE

VIII.2. Realizowane były następujące programy zdrowotne:

Profilaktyka w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych

Powiatowa Stacja Sanitarno- Epidemiologiczna w Mrągowie prowadziła przy współpracy z Komendą Powiatową Policji w Mrągowie szereg spotkań edukacyjnych informujących i przestrzegających przed zażywaniem środków psychoaktywnych przez młodzież i dorosłych. Zajęcia prowadzone były w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych na terenie powiatu mrągowskiego.

Liczba przeprowadzonych działań – 30 spotkań edukacyjnych

Liczba osób objęta wszystkimi działaniami – 3 980.

Odbyło się również szkolenie dla pracowników socjalnych z terenu Powiatu Mrągowskiego w którym uczestniczyło 20 osób zakres szkolenia obejmował temat skutków zdrowotnych, konsekwencji prawnych, pierwsza pomoc oraz grupy samopomocy w profilaktyce uzależnień.

Dodatkowo pracownik promocji zdrowia organizował i prowadził 6 stanowisk edukacyjnych podczas imprez plenerowych organizowanych przez instytucje oraz placówki edukacyjne na terenie Powiatu Mrągowskiego .

Profilaktyka HIV/AIDS

Światowy Dzień AIDS realizowany był poprzez udostępnianie informacji na stronach internetowych oraz w mediach społecznościowych. Przeprowadzono zajęcia edukacyjne dla przedstawicieli Wojskowego Ośrodka Szkolenia Kadry w Mrągowie oraz dla pracowników socjalnych z terenu Powiatu Mrągowskiego.

Organizowano stoiska edukacyjne na którym prowadzono dystrybucję ulotek nt. HIV/AIDS oraz promowano wykonywanie bezpłatnego badania w kierunku HIV/AIDS w Punkcie Konsultacyjno – Diagnostycznego w województwie warmińsko-mazurskim.

Liczba prowadzonych działań: 9

Liczba osób objęta działaniami 679.

Program edukacyjny „Trzymaj Formę!”

Celem programu jest edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety, w oparciu o odpowiedzialność indywidualną i wolny wybór jednostki.

Program przeznaczony jest dla uczniów szkół gimnazjalnych i ostatnich klas szkół podstawowych. Realizacja programu oparta jest na metodzie projektu, dzięki której uczniowie wspólnie z nauczycielami i rodzicami, opracowują najlepsze i najciekawsze metody propagowania zasad zdrowego stylu życia zarówno w szkole jak i w rodzinie.

W kolejnej edycji programu aktywnie uczestniczyło 14 szkół podstawowych.

Ze względu na wstrzymane działania ogólnopolskie realizacja programu odbywała się na terenie powiatu w podstawowych założeniach.

Ograniczenie Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu

Działanie w tym programie ma na celu zapobieganie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży oraz ugruntowanie zdrowego stylu życia. Działania były realizowane poprzez udostępnianie informacji na stronach internetowych, w mediach społecznościowych oraz na stanowiskach edukacyjnych.

Z okazji Światowego Dnia bez Tytoniu w Zespole Szkół Specjalnych w Mrągowie przy współpracy Ochotniczej Straży Pożarnej w Sorkwicach, Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Mrągowie oraz Komendy Powiatowej Policji w Mrągowie przeprowadzono akcję „Strażak nie pali – Strażak gasi” akcja profilaktyczna skierowana była do rodziców i dzieci z placówki. Dzieci i młodzież wędrując ulicami miasta Mrągowa zachęcali mieszkańców do zaprzestania palenia

piosenkami, hasłami oraz ulotkami. W siedzibie PSP Mrągowo przygotowano stanowiska edukacyjne, gry, zabawy, pokaz strażacki oraz gasili wielkiego papierosa. Z okazji Światowego Dnia Rzucania Palenia w szkołach prowadzone były pogadanki, zorganizowano stanowisko edukacyjne oraz prowadzono badania smokolizerem wśród uczniów. Dodatkowo zorganizowano konkurs fotograficzny dla szkół podstawowych „Tu będę jutro – moje życie bez palenia”. Do konkursu zgłosiło się 7 placówek edukacyjnych.

Dodatkowo pracownik promocji zdrowia organizował i prowadził 6 stanowisk edukacyjnych podczas imprez plenerowych organizowanych przez instytucje oraz placówki edukacyjne na terenie Powiatu Mrągowskiego.

Liczba osób objęta działaniami: 2500

Czyste Powietrze Wokół Nas

Program skierowany jest do dzieci w wieku 5-6 lat. Celem programu jest wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy oraz zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub, gdy dorośli palą przy nich tytoń.

W XV edycji programu uczestniczyły 4 oddziały przedszkolne.

Pracownik promocji zdrowia prowadził zajęcia edukacyjne w placówkach.

W pierwszym kwartale przeprowadzono cztery spotkania z wykorzystaniem stroju „Dinusia” oraz fantoma „Zosi” z dziećmi przedszkolnymi z terenu Gminy Mrągowo. Zosia jest fantomem przedstawiającym szkodliwość palenia tytoniu. Zaciągnięty dym papierosowy osadza się na szklanej rurce wewnątrz lalki, dzięki czemu można pokazać ile substancji smolistych przedostaje się do wnętrza płuc.

Liczba dzieci objętych edukacją w ramach realizacja programu - 163

Bieg po zdrowie

”Bieg po zdrowie” to program edukacji antytytoniowej. Program skierowany jest dla uczniów szkół podstawowych (9-10 lat) oraz ich nauczycieli i rodziców.

Celem programu jest zwiększenie wiedzy na temat szkodliwości palenia tytoniu oraz zapobieganie lub opóźnianie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży. Pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego, zwiększanie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów. Zajęcia w programie są realizowane z wykorzystaniem metod aktywizujących, stymulujących kreatywność uczniów.

Dzięki zajęciom uczniowie zapoznali się z asertywnością w zakresie uzależnień. Program ten został bardzo pozytywnie odebrany przez uczniów.

Liczba dzieci objętych edukacją w ramach realizacja programu - 57

Wybierz życie – PIERWSZY KROK

Program edukacyjny „Wybierz Życie – Pierwszy Krok” poświęcony jest profilaktyce zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV) i raka szyjki macicy.

Skierowany jest do uczniów szkół ponadpodstawowych, a także ich rodziców i opiekunów oraz kadry pedagogicznej. Celem głównym programu to zmniejszenie występowania raka szyjki macicy i umieralności na tę chorobę.

Liczba osób objęta działaniami – 220 osób

Podstępne WZW

Wirusowe zapalenie wątroby zostało uznane przez Światową Organizację Zdrowia (WHO) za jedną z największych wyzwań zdrowotnych na świecie, porównywalnych do takich jak: HIV, gruźlica, malaria.

Statystycznie wirusem HBV lub HCV zakażonych jest co 12-ty człowiek na świecie. Program edukacyjny dotyczący profilaktyki zakażeń HAV, HBV i HCV „Podstępne WZW” jest odpowiedzią na pojawiające się wciąż nowe przypadki zakażeń. Jednym ze sposobów przeciwdziałania temu zjawisku jest podnoszenie poziomu wiedzy, pozwalającej na rozpoznawanie i unikanie sytuacji, w których może dojść do zakażenia.

Program edukacyjny skierowany do uczniów szkół ponadpodstawowych, którego głównym celem jest podniesienie wiedzy na temat profilaktyki zakażeń HBV i HCV. Kształtowanie zachowań zdrowotnych, w tym również w zakresie przeciwdziałania chorobom zakaźnym, stanowi ważny element działań edukacyjnych w szkole.

Liczba osób objęta działaniami – 445 osób

Znamie, znam je

Jest to program dotyczący profilaktyki czerniaka, skierowany do uczniów i uczennic szkół ponadpodstawowych. Uczniowie nabyli umiejętności rozpoznania czerniaka oraz nauczyli się regularnego samobadania skóry. Przede wszystkim, poznali czynniki podnoszące ryzyko zachorowania na czerniaka. Młodzież uświadomiła sobie również jaki wpływ ma intensywne opalanie, zarówno naturalne, jak i sztuczne (solarium) na zdrowie. Szczególnym zainteresowaniem cieszył się materiał przeznaczony do realizacji programu.

Liczba osób objęta działaniami – 208 osób

Zdrowe wakacje

Celem działań było podniesienie wiedzy z zakresu zapobiegania zagrożeniom wynikającym z wypoczynku letniego poza miejscem zamieszkania.

W ramach akcji przeprowadzono zajęcia edukacyjne dla uczestników obozów i kolonii odbywających się na terenie powiatu mrągowskiego. Zajęcia te były poświęcone profilaktyce wybranych chorób (COVID-19, zatruc pokarmowych, boreliozy, KZM, wścieklizny, bąblowicy, HIV), profilaktyce zatruc grzybami, poparzeń barszczem Sosnowskiego, zasadom bezpiecznego zachowania podczas upałów, burzy i nad wodą, profilaktyce stosowania substancji psychoaktywnych.

Działania realizowane przy współpracy z Komendą Powiatową Policji w Mrągowie oraz pionem Higieny Dzieci i Młodzieży PSSE Mrągowo.

Ogółem: 26 kolonii – 870 uczestników.

Profilaktyka chorób nowotworowych

Celem działań było podniesienie wiedzy z zakresu zapobiegania chorobom nowotworowym i postępowania w przypadku zdiagnozowania choroby.

W ramach akcji przeprowadzono zajęcia edukacyjne dla uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych oraz osób starszych na terenie powiatu mrągowskiego. Prowadzono punkty edukacyjne podczas imprez prozdrowotnych oraz poradnictwo metodyczne dla mieszkańców powiatu mrągowskiego.

Liczba osób objęta działaniami – 950 osób

Profilaktyka zatruć grzybami

Podniesienie poziomu wiedzy nt. występujących grzybów w lasach. Działania obejmowały wyjaśnienia charakterystycznych cech grzybów jadalnych oraz zagrożenia wynikające ze spożycia grzybów niejadalnych; sposoby pozyskiwania grzybów oraz ich przetwarzanie. Edukacja realizowana poprzez udostępnianie informacji na stronach internetowych w mediach społecznościowych oraz na stanowiskach edukacyjnych.

Liczba osób objęta działaniami: 830

Profilaktyka chorób odkleszczowych

Podniesienie poziomu wiedzy o chorobach odkleszczowych, Poznanie sposobów zapobiegania chorobom odkleszczowym, Uświadomienie wagi problemu ugryzień przez kleszcze. Działania obejmowały m.in. tematy związane z : informacja na temat życia kleszczy (wygląd, rozmiar, występowanie); miejsca na ciele człowieka najbardziej narażone na ugryzienia kleszczy; sposoby przenoszenia się kleszczy na zwierzęta i ludzi; metody zabezpieczania się przed wczepieniem kleszcza w ciało człowieka; prawidłowe postępowanie w przypadku ugryzienia przez kleszcza; ryzyko zakażenia chorobami odkleszczowymi; choroby przenoszone przez kleszcze. Edukacja realizowana poprzez udostępnianie informacji na stronach internetowych w mediach społecznościowych oraz na stanowiskach edukacyjnych.

Liczba osób objęta działaniami: 1307.

Propagowanie zasad higieny osobistej

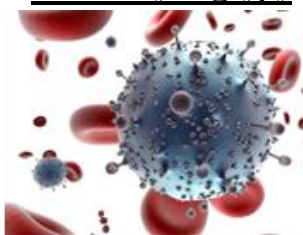

Celem działań było pomaganie w nabywaniu nowych umiejętności zgodnych z zasadami zdrowego stylu życia szczególnie w klasach młodszych. Działania obejmowały edukację mającą na celu przedstawienie zadań higieny osobistej czyli: utrzymanie i wzmocnienie zdrowia oraz rozwijanie pełnej sprawności i aktywności fizycznej, psychicznej i umysłowej organizmu człowieka w każdym wieku. Edukacja prowadzona była w przedszkolach, szkołach podstawowych, a także były udostępnianie informacji na stronach internetowych oraz w mediach społecznościowych.

Liczba prowadzonych działań: 72

Liczba ogólna osób objęta działaniami: 5278 osób

Profilaktyka grypy

Celem podejmowanych inicjatyw było zmniejszenie liczby zachorowań na grypę sezonową, poprzez podniesienie poziomu wiedzy w zakresie zasad higieny osobistej oraz roli szczepień w profilaktyce chorób zakaźnych, a także propagowanie zaleceń dotyczących zdrowego stylu życia i zasad postępowania w przypadku zachorowania. Realizowane były również podczas zajęć edukacyjne Wędrowniki Misia Rysia i rozmowy o zdrowiu. Edukacja prowadzona była w przedszkolach, a także udostępniano informacji na stronach internetowych oraz w mediach społecznościowych.

Liczba osób objęta działaniami: 755 osób

Moje dziecko idzie do szkoły

W związku z epidemią COVID-19 w 2022 roku akcja polegała głównie na przekazaniu materiałów na temat zasad prawidłowego doboru plecaka/tornistra oraz umeblowania do nauki (stolika/biurka, krzesła) do 18 szkół podstawowych oraz do 15 przedszkoli powiatu mrągowskiego. Przeprowadzono również 5 spotkań w szkołach z rodzicami. Dodatkowo umieszczono na stronie internetowej oraz mediach społecznościowych (FB, Instagram). Adresatami akcji byli rodzice dzieci, które rozpoczęły naukę w klasach I szkół podstawowych w roku szkolnym 2022/2023.

„Skąd się biorą produkty ekologiczne”

Adresatami programu są uczęszczające do przedszkola dzieci w wieku 5-6 lat oraz do ich rodzice/opiekunowie. Cel główny programu to podniesienie poziomu wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz kształtowanie właściwych nawyków żywieniowych u dzieci.

W roku szkolnym 2022/2023 do programu zgłosiło się 8 przedszkoli – 239 dzieci program w tych placówkach został w zrealizowany. W kilku placówkach przyłączyli się lokalni eko-produccenci oraz osoby związane ze zdrową żywnością. Dodatkowo przeprowadzono 6 spotkań edukacyjnych dla dzieci z pracownikiem promocji zdrowia.

Pierwsza pomoc

Celem działań było podniesienie wiedzy i przygotowanie młodzieży i osób starszych do działania w sytuacjach zagrażających zdrowiu i życiu ludzi. Każdy niezależnie od wieku, powinien posiadać fachową wiedzę i umiejętności ratujące ludzkie życie.

Edukacja realizowana była poprzez udostępnianie informacji na stronach internetowych oraz w mediach społecznościowych.

Liczba osób objęta działaniami – 490.

Kampania EFSA "Wybieraj bezpieczną żywność"

Celem kampanii jest uświadomienie konsumentom jak istotną rolę w zapewnieniu bezpieczeństwa żywności odgrywa nauka. Tematami tegorocznej edycji kampanii były:

1. Suplementy diety.
2. Higiena żywności (w tym tematyka chorób przenoszona drogą pokarmową).
3. Znakowanie żywności.

Kampania skierowana była do grupy odbiorców, którzy nie są specjalistami w dziedzinie bezpieczeństwa żywności i odżywiania w wieku od 25 do 45 lat, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet i młodych rodziców – osób, które wywierają decydujący wpływ na postawy zdrowotne swoich dzieci.

Edukacja realizowana poprzez udostępnianie informacji na stronach internetowych w mediach społecznościowych oraz na stanowiskach edukacyjnych.

Liczba osób objęta działaniami: 611

VIII.2. Wnioski do samorządów

- ✓ finansowe wspieranie działalności promującej zdrowie (zakup modeli profilaktycznych).

VIII.3. Wiodące zadania z zakresu promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej na 2024 rok:

- ✓ kontynuacja programów zdrowotnych w placówkach nauczania i wychowania,
- ✓ realizacja zadań zawartych w Narodowym Programie Zdrowia.

IX. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Zapobiegawczy nadzór sanitarny uczestniczy w procesie budowlanym, dokonując uzgodnień począwszy od projektów planów zagospodarowania przestrzennego, po uczestniczenie w odbiorach inwestycji. Działania te wynikają z zapisów Ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej i przekładają się bezpośrednio na poprawę stanu sanitarno – higienicznego powiatu.

Zadania, które wpływają na stan sanitarny powiatu ZNS wykonuje poprzez:

1. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko.
 - 1.1. Uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko - **4**
2. Opiniowanie projektów miejscowych planów i studium zagospodarowania przestrzennego, wraz z prognozą oddziaływania na środowisko - **4**
3. Opinie o braku potrzeby przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko - **0**
4. Opinie o potrzebie przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko i o zakresie raportu - **6**
5. Opinie przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach - **0**
6. Opinie w ramach ponownej oceny oddziaływania na środowisko - **0**
7. Liczba zaopiniowanych projektów w formie opinii sanitarnej - **11**
 - 7.1. Do poprawienia i uzupełnienia, w formie pisma, zgodnie z art. 64 § 2 KPA - **0**
8. Uczestniczono w odbiorach ostatecznych :
 - z art. 56 PB - **11**
 - z art. 3 pkt. 3 ustawy o PIS - **0**
- 8.1 Liczba opinii negatywnych - **0**
- 8.2. Liczba opinii dla dopuszczenia do użytkowania - **11**
9. Skontrolowano obiektów w trakcie budowy - **0**
10. Inne sprawy – **60**:
 - 10.1. Postanowienia dotyczące warunków zabudowy - **7**
 - 10.2. Zgłoszenie zakończenia budowy (bez przeprowadzenia kontroli) - **15**
 - 10.3. Pozostałe sprawy - **38**